

Årsredovisning 2015

Kungl. biblioteket

National Library
of Sweden

Kungl. bibliotekets årsredovisning 2015

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

RIKSBIBLIOTEKARIENS INLEDNING	3
ÅRSREDOVISNINGENS UPPLÄGG	5
RESULTAT I VERKSAMHETEN 2015 – EN ÖVERSIKT	6
SAMMANFATTANDE BEDÖMNING AV KOSTNADSUTVECKLINGEN 2015.....	10
OM KB 2015	17
SAMLA IN	19
BESKRIVA	31
BEVARA	37
TILLHANDAHÅLLA.....	41
NATIONELL ÖVERBLICK OCH SAMVERKAN	49
SÄRSKILDA ÅTERRAPPORTERINGSKRAV	57
FINANSIELL REDOVISNING	71
SAMMANSTÄLLNING ÖVER VÄSENTLIGA UPPGIFTER	72
RESULTATRÄKNING	74
BALANSRÄKNING	75
ANSLAGSREDOVISNING	77
TILLÄGGSUPPLYSNINGAR	79
NOTER	81
INSYNSRÅDET 2015	89
ÅRSREDOVISNINGENS UNDERTECKNANDE.....	90

Riksbibliotekariens inledning

Forskningen efterfrågar stora mängder data, inte minst inom det starkt växande fältet digital humaniora. Det handlar om att genom digitalisering skapa förbättrad tillgång till specifika källor men också om att utveckla verktyg för kvantitativa analyser för att spåra trender och tendenser i stora datamängder. För att nationalbiblioteket ska kunna producera stora volymer av digital råvara, vilket krävs för att skapa ett brett forskningsmaterial, krävs ordentliga satsningar och särskilda medel för digitalisering.

KB har dock i och med digitaliseringen av Statens offentliga utredningar (SOU) redan skapat en samling väl lämpad att testa olika analysverktyg på. För nästan alla inom forskning, politik och samhällsförvaltning är SOU:erna något mycket välkänt. Den första utkom 1922 och från 1999 har de även publicerats i pdf-format på regeringens hemsida. Utredningarna är fria från upphovsrätt och KB har därför under de senaste åren med hjälp av en bokscanner kunnat digitalisera, och i den nationella bibliotekskatalogen publicera, samtliga SOU:er från 1922 och framåt som pdf-filer. Linköpings universitet har sedan, utifrån KB:s öppna data, byggt en söktjänst som gör det möjligt att fritextsöka och snabbt hitta material i över 6 000 utredningar.

När så stora textmängder från närmare 100 år publiceras fritt är det intressant att se hur materialet används. Genom att slå samman all text kan man studera hur de olika betänkandena refererar till varandra. Resultatet kan visas i ett SOU-universum där det går linjer mellan de olika betänkandena utifrån hur de refererar till varandra. Det blir då till exempel möjligt att se hur SOU-betänkandet *Medborgerliga fri och rättigheter 1975:75* nämns i en rad andra betänkanden. Däremot har de SOU:er som publicerades i samband med EU-konferensen 1995 inte rönt något intresse från andra betänkanden. Allt detta går att se på framsidan till årets årsredovisning där ett utsnitt från ett SOU-universum publiceras. Ju större cirkel desto oftare är betänkandet refererad av andra. Detta är ett exempel på hur digitaliserat kulturarv kan användas som forskningsdata.

Det är dock viktigt att komma ihåg att digitaliseringen och de nya möjligheter som den nya tekniken ger inte ersätter de analoga informationsbärarna i vår verksamhet. KB är och kommer även på lång sikt att vara ett så kallat hybridbibliotek med såväl analoga som digitala samlingar. Formaten kompletterar varandra och behöver därför kunna hanteras parallellt vilket understryker vikten av att stärka kopplingarna mellan KB:s samlingar av fysiska dokumenttyper och de samlingar som huvudsakligen hanteras digitalt. Att anpassa verksamheten till hybridbibliotekets förutsättningar är en av de stora utmaningarna för KB.

Framtidsutmaningarna för hela bibliotekssektorn är många. Det är därför glädjande att KB fått i uppdrag av regeringen att ta fram en nationell biblioteksstrategi för att främja samverkan och kvalitetsutveckling inom det allmänna biblioteksväsendet. KB:s vision *Fri information för framtida kunskap* är en viktig ledstjärna i det arbetet.

Foto: Jann Lipka

Gunilla Herdenberg
Riksbibliotekarie

Anm. SOU-universumet på omslaget är inte komplett utan saknar några ännu ej skannade betänkanden. Omslagsbilden ska därför ses mer som en illustration över hur stora mängder data kan användas för ny forskning.

Årsredovisningens upplägg

Årsredovisningen består av två delar: En resultatredovisning och en finansiell redovisning. I resultatredovisningen redovisar och kommenterar Kungl. biblioteket (KB) verksamhetens resultat i förhållande till de uppgifter som framgår av myndighetens instruktion och återrapporteringskrav i regleringsbrevet för 2015. KB har sedan flera år valt att redovisa sin verksamhet i prestationsområdena samla in, beskriva, bevara, tillhandahålla samt nationell överblick och samverkan.

Årsredovisningen inleds med några övergripande avsnitt om KB, en översiktlig sammanställning av årets resultat samt en sammanfattande bedömning av kostnadsutvecklingen.

Resultat i verksamheten 2015 – en översikt

I detta avsnitt ges en översiktlig beskrivning av KB:s resultat och huvudsakliga insatser under verksamhetsåret 2015. Utgångspunkt för redogörelsen är KB:s strategiska mål som kan härledas till det av regeringen givna uppdraget.

KB säkerställer nationens berättelser för framtida generationer

KB:s samlingar ska vara tillgängliga som en del av forskningens infrastruktur och det gemensamma kulturarvet nu och i framtiden.

Riksdagen instiftade 2012 lagen om pliktexemplar av elektroniskt material. Syftet var att digitalt material inte ska gå förlorat för framtida forskning. Den nya e-plikt lagen trädde i full kraft den 1 januari 2015. Arbetet under 2015 har bestått av lagtolkning, informationsinsatser samt anslutning, leverans och uppföljning. Fokus när det gäller lagtolkningsarbetet har förskjutits från att handla om vilka som levererar till vilket material dessa organisationer ska leverera. En portal för registrering och webbuppladdning har tagits i bruk under året. Det har varit centralt att hitta automatiska leveransmetoder som på bred front underlättar e-pliktsleverans. Mimer – KB:s plattform för långsiktigt digitalt bevarande – har vidareutvecklats för att uppnå ändmålsenlig förvaltning och stabilitet.

När det gäller inflödet av pliktlevererat tryckt material kan konstateras att den förväntade, trendmässiga nedgången av tryckt material uteblir trots en konstant ökning av digital publicering. Denna utveckling ställer nationalbiblioteket inför komplexa utmaningar och gäller framför allt uppgiften att under överskådlig framtid leva i både den analoga och den digitala världen med allt vad det innebär av dubblade funktioner för insamling, ordnande, bevarande och tillgängliggörande. Under året har KB arbetat med effektiviseringar av det analoga pliktflödet och även identifierat behovet av insamling som kompletterar pliktinsamlingslagen. Det rör bland annat material som tidigare samlats in med stöd av pliktexemplarslagen, men som idag saknar lagstöd vid övergång till elektronisk publicering.

KB ska också beskriva den svenska tryckproduktionen i dess helhet och för elektroniska dokument samt framställa nationalbibliografin. Antalet katalogiserade monografier är betydligt högre än föregående år, vilket bland annat beror på fortsatt arbete med effektivisering av arbetsflöden. I och med e-plikten finns möjligheten att kräva metadata i samband med leverans av e-pliktslevererat material. Denna utveckling bidrar till att KB genom främjande av standarder samt byggande av infrastruktur kan effektivisera samarbetet kring metadata. Det pågår ett paradigmskifte på metadataområdet där produktionen av metadata flyttar från manuell hantering till digitala flöden.

KB är en drivande och nytänkande samverkanspart samt en betydande aktör i det digitala kunskapssamhället

KB är en av de ledande aktörerna inom kunskapens infrastruktur. Genom samarbete säkerställer vi ett mer effektivt användande av kompetens och resurser.

KB:s inflytandestruktur, ett verktyg för dialog om prioriteringar med företrädare för bibliotekens huvudmän eller myndigheter med koppling till bibliotekssektorn, har ersatts med en ny samverkansplattform kallad *Forum för nationell bibliotekssamverkan och utveckling*. Denna plattform ska stödja KB i att utföra uppdraget att ha nationell överblick och främja samverkan och utveckling inom biblioteksområdet. Den ska även stödja KB i att vara öppen och flexibel för de konstanta förändringar som pågår inom biblioteksväsendet och främja biblioteksutvecklingen i allas gemensamma intresse.

Inom uppdraget att hantera den officiella biblioteksstatistiken har KB i samband med insamlingen 2015 gjort en omarbetning av biblioteksstatistikenkäten som skickades ut till alla offentligt finansierade bibliotek. Den samlade enkäten för alla olika bibliotekstyper medförde att det för första gången kunde presenteras en samlad nationell biblioteksstatistik. Strävan har också varit att underlätta uppgiftslämnarbördan och samtidigt presentera statistiken på ett mer lättöverskådligt sätt för användarna.

Libris nationella biblioteksinfrastruktur omfattar flera tjänster och under 2015 har arbetet med en ny infrastruktur för Librissystemen fortsatt. Detta ska ersätta det befintliga katalogsystemet Voyager för att klara nya, ökade krav på flexibilitet, tillgänglighet och förbättrade möjligheter till distribution av metadata samt principen om öppna länkade data.

Vidare har regeringen givit KB i uppdrag att tillgängliggöra e-böcker via Libris-systemen gentemot det allmänna biblioteksväsendet. E-boksprojektet är en del av uppdraget att ta fram en nationell biblioteksstrategi.

KB vidareutvecklar, på uppdrag av regeringen, också tjänsten SwePub för analys och bibliometri. Syftet med plattformen är att den ska underlätta för målgrupperna att hämta ut data för bibliometriska analyser, samt motivera och stödja arbetet med att höja kvaliteten på metadata i lokala publikationsdatabaser. Projektet har bland annat utarbetat och reviderat nationella riktlinjer för beskrivning av vetenskaplig output. Det har även inletts ett fördjupat nordiskt samarbete kring ett gemensamt nordiskt auktoritetsregister över publiceringskanaler.

Vi arbetar för ökad öppenhet i bemötande och tjänster

Nyttan av våra samlingar och tjänster uppstår när de används. Genom ett gott bemötande och kännedom om användarnas behov maximierar vi möjligheterna att använda våra samlingar och tjänster. Alla ska känna sig välkomna till KB för att ta del av våra samlingar och tjänster. I våra utvecklingsinsatser förespråkar och tillämpar vi öppenhet och deltagarkultur.

Öppenhet och länkade data är av strategisk vikt för KB. Arbetet med att tillgängliggöra Librisdatabasen under öppen licens påbörjades 2011 då den svenska nationalbibliografin och KB:s auktoritetsdata tillgängliggjordes. Under 2015 har arbetet med att utöka den delmängd som kan tillgängliggöras under öppen licens fortsatt.

KB ska stödja Vetenskapsrådet i deras uppdrag att utforma nationella riktlinjer för öppen tillgång till vetenskaplig information (Open Access) och har deltagit i Vetenskapsrådets nationella styrgrupp för forskningsinformation som startade under året. Syftet är att gagna svensk forskning genom att tillgodose de nationella förutsättningar som behöver finnas på plats för att ovan nämnda aktörer ska få effektiv tillgång till högkvalitativ forskningsinformation. KB har under året deltagit i flera samarbetsprojekt inom Open Access.

Såväl antal besökare som lån av olika materialkategorier har minskat vid KB. KB uppvisar en nedgång i utlån och besök jämfört med 2014. Detta följer samma nedåtgående trend som andra forskningsbibliotek och det övriga allmänna biblioteksväsendet. Det finns ingen enskild tydlig orsak till nedgången och vi följer utvecklingen noga för att se om detta är en tillfällig svacka eller en trend.

Under 2015 har KB fortsatt att satsa på tjänsten eBooks on demand, vilket resulterat i digitalisering av ytterligare 650 verk baserat på beställningar från bibliotekets samlingar. Digitaliseringen av Statens offentliga utredningar (SOU) har fortskridit och KB har nu tillgängliggjort cirka 6 000 SOU:er från 1900-talet i digital form. För att maximera nyttan av den digitalisering som KB gör av ej upphovsrättskyddat material har det mesta tillgängliggjorts fritt för alla att bygga applikationer och söktjänster runt. Idag är digitala humaniora ett starkt växande fält. Genom att analysera stora datamängder kan helt nya frågor besvaras. Forskare inom humaniora har redan utvecklat analysmetoder men efterfrågar i ökad utsträckning material att applicera dessa på. KB och övriga biblioteksväsendet förvaltar stora mängder information varav endast en bråkdel av denna idag är i digital form.

Den digitala tekniken underlättar åtkomsten av material, men upphovsrätten begränsar emellertid den digitala spridningen och användarna kan uppleva frustration över att det tekniskt går att få snabb tillgång till innehåll, men att lagstiftningen begränsar.

KB är en hållbar organisation med engagerade medarbetare och ledare

KB:s nya organisation har funnits i två år. Syftet var att effektivisera verksamheten, sträva efter ett samlat KB och undvika stuprör. I samband med omorganisationen infördes en styrmodell där den traditionella linjeverksamheten kombinerades med tvärgående programverksamhet. Under 2015 kartlade och dokumenterade exempelvis digitaliseringsprogrammet de tvärgående digitaliseringsprocesser som finns inom myndigheten. Detta har bidragit till att synliggöra ansvarsfördelning, samarbetet över avdelningsgränserna samt till att ge öppenhet kring beslutsgångar och prioriteringar. Ett annat exempel är pliktprogrammet som under året har arbetat med effektivisering av det analoga pliktflödet genom kartläggning av flöden, rutiner och processer för hantering av tryckta pliktleveranser och digitalisering. Programverksamheten har främjat nya arbetssätt.

KB måste liksom övriga myndigheter fortsätta arbetet med att kontinuerligt effektivisera sin verksamhet. Under året har ett förberedande arbete inletts i syfte att effektivisera lokalutnyttjandet och på sikt minska lokalkostnaderna.

Under de senaste två åren har KB gjort en genomlysning av hur myndigheten tolkar sitt uppdrag. Detta ger en bra grund för det fortsatta strategiska arbetet.

För att KB ska fungera effektivt utifrån uppdrag och mål har fokus inom kompetensförsörjningen varit att uppnå förbättrad effektivitet såväl genom att utveckla våra stödprocesser som att fokusera på ledarskapsutveckling och arbetsmiljön inom KB. Vidare har verksamhet genomförts inom ramen för den arbetsgivarpolitiska strategin.

Den samlade bedömningen är att Kungl. biblioteket genom årets insatser har bidragit till måluppfyllelse av myndighetens strategiska mål och därmed även verkat i enlighet med regeringens uppdrag.

Sammanfattande bedömning av kostnadsutvecklingen 2015

KB redovisar sina kostnader fördelade inom områdena samla in, beskriva, bevara, tillhandahålla samt nationell överblick och samverkan. I tabellen nedan redovisas myndighetens verksamhetskostnader uppdelade på de fem prestationsområdena.

Tabell 1 Kostnadsutveckling per prestationsområde

Samla in	2015	%	2014	%	2013	%
Intäkter av anslag	59 420	17 %	59 306	18 %	63 384	19 %
Övriga intäkter	749	4 %	840	4 %	5 028	26 %
Kostnader	-60 169	17 %	-60 146	17 %	-68 412	19 %
Utfall samla in	0		0		0	

Beskriva	2015	%	2014	%	2013	%
Intäkter av anslag	54 802	16 %	58 233	17 %	52 156	16 %
Övriga intäkter	2 708	14 %	1 969	9 %	1 457	7 %
Kostnader	-57 510	16 %	-60 202	17 %	-53 613	15 %
Utfall beskriva	0		0		0	

Bevara	2015	%	2014	%	2013	%
Intäkter av anslag	74 904	22 %	77 997	23 %	79 645	24 %
Övriga intäkter	2 677	14 %	3 007	14 %	3 220	17 %
Kostnader	-77 581	21 %	-81 004	23 %	-82 865	24 %
Utfall bevara	0		0		0	

Tillhandahålla	2015	%	2014	%	2013	%
Intäkter av anslag	90 895	26 %	79 257	24 %	82 268	25 %
Övriga intäkter	5 645	30 %	9 845	47 %	7 254	37 %
Kostnader	-96 540	26 %	-89 102	25 %	-89 522	25 %
Utfall tillhandahålla	0		0		0	

Nationell överblick och samverkan	2015	%	2014	%	2013	%
Intäkter av anslag	65 557	19 %	59 070	18 %	54 667	16 %
Övriga intäkter	7 098	38 %	5 406	26 %	2 550	13 %
Kostnader	-72 655	20 %	-64 476	18 %	-57 217	16 %
Utfall nationell samverkan	0		0		0	

Totalt för KB	2015	%	2014	%	2013	%
Intäkter av anslag	345 578	100 %	333 863	100%	332 120	100%
Övriga intäkter	18 877	100 %	21 067	100%	19 509	100%
Kostnader	-364 455	100 %	-354 930	100%	-351 629	100%
Verksamhetsutfall	0		0		0	

Fördelning av de gemensamma intäkterna och kostnaderna görs enligt en fördelningsmodell som utgår från avdelningens andel årsarbetskrafter. Därefter sker en proportionell fördelning av de gemensamma kostnaderna utifrån lönekostnader per prestationsområde. Det finns en osäkerhet i siffrorna eftersom tidredovisning inte har legat till grund för fördelningen.

KB gjorde en övergripande organisationsöversyn under 2013 och trädde in i en ny organisation 2014. I samband med omorganisationen gjordes en minskning av personal vilket får genomslag i kostnadsredovisningen. Detta kan påverka utvecklingen per prestationsområde mellan år 2014 och år 2013.

Samla in

Inga större förändringar har skett på prestationsområdet jämfört med föregående år.

Beskriva

Övriga intäkter har ökat med 0,7 mnkr, som främst beror på medel från Riksbankens jubileumsfond (Nya Lundstedt).

Bevara

Kostnaderna har minskat med 3,4 mnkr. KB har under 2015 ersatt mikrofilmning av svenska dagstidningar med digitalisering. Kostnader för mikrofilmning redovisades till och med år 2014 under ”bevara”. För 2015 finns inga motsvarande kostnader för löpande mikrofilmning. Kostnaderna för löpande mikrofilmning uppgick år 2014 till 2 mnkr, vilket påverkar kostnadsminskningen. Även personella resurser har flyttats från ”bevara” till exempelvis ”tillhandahålla”. Kostnader för digitalisering redovisas under tillhandahålla.

Tillhandahålla

Övriga intäkter har minskat med -4,2 mnkr. Det beror att KB 2014 erhöll medel för digitalisering av DN 1922-1991 på ca 4,5 mnkr.

Kostnaderna har ökat med 7,4 mnkr jämfört med föregående år. Digitalisering som skulle ha utförts under 2013 och 2014, utfördes istället under 2015 och har påverkat utfallet med ca 2,1 mnkr. Dessutom har personella resurser flyttats till området tillhandahålla, exempelvis inom avdelningarna för fysiska och digitala samlingar (se exempelvis avsnittet bevara).

Nationell överblick och samverkan

Intäkter av anslag har ökat med 6,5 mnkr och beror i huvudsak på nya uppdraget med nationell biblioteksstrategi och e-böcker.

Övriga intäkter har ökat med 1,7 mnkr och beror i huvudsak på ökat bidrag för Swepub och ökade intäkter för KB:s utbildningssamordning.

Kostnaderna har ökat med 8,2 mnkr och beror delvis på det nya uppdraget med nationell biblioteksstrategi och e-böcker samt Swepub. En annan faktor som påverkar är att lönekostnaderna har ökat och detta påverkar i sin tur att andelen av de gemensamma kostnaderna ökar.

Kostnader för nationell överblick och samverkan per utgiftsområde

Tabell 2 Nationell överblick och samverkan. Kostnader exklusive transfereringar (inkl. OH)

	2015	2014	2013
Utgiftsområde 16: utbildning och universitetsforskning	53 949	50 249	47 770
Utgiftsområde 17: kultur, medier, trossamfund och fritid	13 663	9 976	8 896
Externa medel	4 910	4 251	551
Summa kostnader	72 522	64 476	57 217

För 2015 redovisar KB en fördjupad redovisning per utgiftsområde (tkr och åak), se tabell 3. Jämförelsetal för år 2013 har inte kunnat tas fram med tillräcklig säkerhet och redovisas därmed inte i tabellen.

Prestationsområdet nationell överblick och samverkan fördelar sina kostnader på två utgiftsområden (16 och 17 enligt nedan tabell). Externa medel avser främst bidrag som erhållits från regeringen för Swepub och tillgängliggörandet av e-böcker.

För anslag 17 1:6 ap. 2 beräknas en overhead utifrån andel årsarbetskrafter. För 2015 utgör overheaden 3,3 mnkr varav 1,2 mnkr avser lokalkostnader och 2,1 mnkr är kostnader för gemensam administration som återfinns i raden kostnader för personal.

KB:s transfereringar ingår inte i tabellen ovan eftersom de inte är verksamhetskostnader.

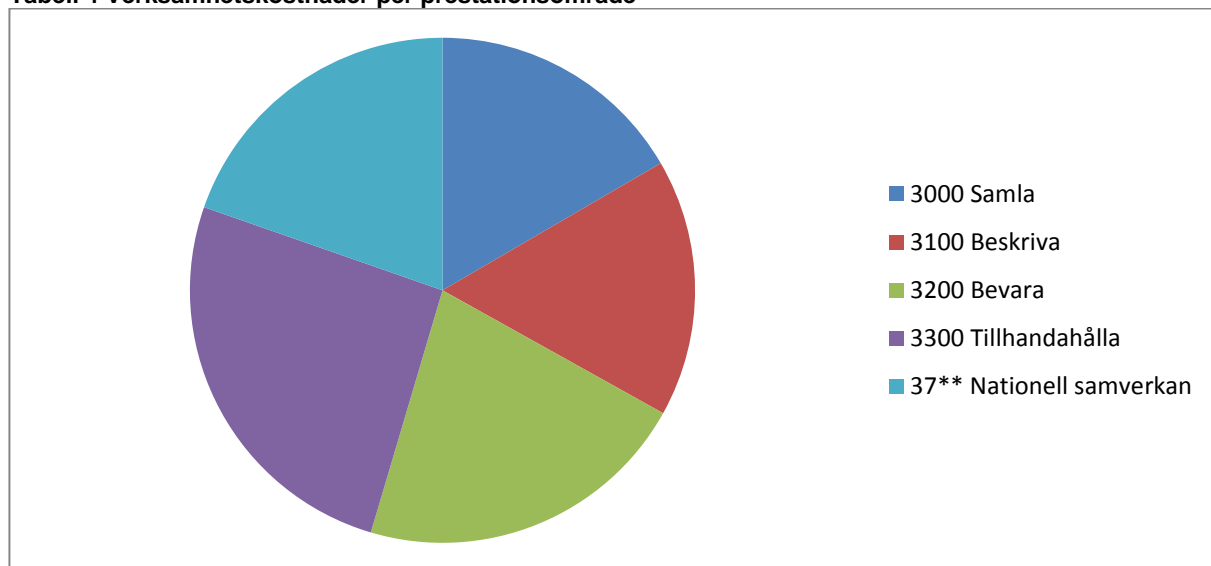
Tabell 3 Fördjupad redovisning av kostnader för nationell överblick och samverkan

Nationell överblick och samverkan Kostnader exklusive transfereringar (inklusive overhead)	2015 (tkr)	2015 (åak) årsarbets- krafter	2014 (tkr)	2014 (åak) årsarbets- krafter
Utgiftsområde 16: utbildning och universitetsforskning				
Kostnader för personal	31 854		28 863	
Kostnader för lokaler	9 467		9 000	
Övriga driftskostnader	9 245		9 352	
Finansiella kostnader	37		79	
Avskrivningar och nedskrivningar	3 345		2 955	
Summa kostnader och åak anslag 16	53 949	37,4	50 249	39,5
Utgiftsområde 17: kultur, medier, trossamfund och fritid				
Kostnader för personal	9 098		5 785	
Kostnader för lokaler	1 230		735	
Övriga driftskostnader	3 335		3 456	
Finansiella kostnader				
Avskrivningar och nedskrivningar				
Summa kostnader och åak anslag 17	13 663	10,1	9 976	7,5
Externa medel				
Kostnader för personal	2 917		2 706	
Kostnader för lokaler				
Övriga driftskostnader	1 993		1 545	
Finansiella kostnader				
Avskrivningar och nedskrivningar				
Summa kostnader och åak externa medel	4 910	3,7	4 251	3,6
Summa kostnader och summa åak	72 522	51,2	64 476	50,9

Totala kostnader

Av tabellen nedan framgår att KB:s verksamhetskostnader utgör samla in (17 %), beskriva (16 %), bevara (21 %), tillhandahålla (26 %) och nationell samverkan (20 %).

Tabell 4 Verksamhetskostnader per prestationsområde

KB:s verksamhetskostnader har ökat från 354,9 mnkr år 2014 till 364,5 mnkr år 2015, vilket är en ökning med 9,6 mnkr.

2015 ökade personalkostnaderna med 12,4 mnkr vilket i huvudsak var en ökning av lönekostnader. En orsak till ökade lönekostnader är det nya uppdraget med nationell biblioteksstrategi och e-böcker vilket har föranlett nyanställd personal samt externfinansierade projektet Nya Lundstedt och omställningsåtgärder.

Lokalkostnaderna har minskat med 0,8 mnkr. Det beror på minskade magasinshyror och lägre elkostnader.

Driftskostnaderna har minskat med 0,6 mnkr. Av driftskostnaderna år 2014 var 4,4 mnkr kostnader för digitalisering av DN 1922-1991 som Riksarkivet utfört åt KB i samarbete med DN. Om man bortser för dessa kostnader har ökning skett främst gällande inköp av datorer, program och licenser jämfört med år 2014.

Finansiella kostnaderna har minskat med 0,2 mnkr och beror på att den negativa räntan på lån har inneburit att den redovisas som en ränteintäkt.

Avskrivningskostnaderna har minskat med 1,1 mnkr. Under 2015 har investeringsbehovet minskat. Ett flertal investeringar har omprioriterats eller flyttats fram i tiden. En orsak är KB:s pågående projekt för att effektivisera lokalytor och magasin.

Intäkter

Intäkter av avgifter har minskat med 3,5 mnkr. År 2014 hade KB övriga intäkter på 4,9 mnkr som avsåg medel för digitalisering (varav DN var 4,4 mnkr se driftskostnader ovan). Under 2015 har KB haft motsvarande intäkter på 1,1 mnkr.

Intäkter av bidrag har ökat med 1,3 mnkr. Ökningen avser främst medel från Riksbankens jubileumsfond (Nya Lundstedt).

Transfereringar

KB:s transfereringar ingår inte i tabellerna ovan eftersom det inte skulle ge en rättvisande bild av fördelningen mellan prestationsområdena. Under 2015 uppgick transfereringarna till 29,2 miljoner kr enligt resultaträkningen.

Kompensationsmedel för fjärrlån har fördelats med 10,1 mnkr. På det nationella samverkansuppdraget har även fördelats 14,6 mnkr till KB:s partners samt externt projektstöd på 2,2 mnkr. Enligt regleringsbrev har även 0,5 mnkr fördelats till Libris specialdatabas för kvinnoforskning vid Göteborgs universitetsbibliotek samt 0,2 mnkr för det nationella samordningssekretariatet för digitalisering (Digisam).

Myndighetens totala kostnader för 2015, det vill säga både verksamhetskostnader och transfereringar uppgick till 394 mnkr.

Om KB 2015

Uppdraget

Sveriges nationalbibliotek svarar för insamling av och tillgång till fysiska och digitala medier till förmån för forskning och samhällsutveckling samt har nationell överblick och utvecklar biblioteksväsendet i samverkan enligt uppgifter i förordning (2008:1421) med instruktion för Kungl. biblioteket (KB).

För två år sedan initierade riksbibliotekarien en genomlysning av hur KB tolkar sitt uppdrag. Under 2014 och 2015 har flera underlag från tolkningen av uppdraget tagits fram och nu finns en bra översikt av hur KB arbetar idag samt synpunkter på hur myndigheten behöver utvecklas. Det finns också en noggrann genomlysning av de lagar, förordningar och regeringsuppdrag som ligger till grund för myndighetens uppdrag. Detta ger en bra grund för det fortsatta strategiska arbetet.

I juni 2015 fick KB i uppdrag att ta fram en nationell biblioteksstrategi. Uppdraget innebär att KB, utifrån bibliotekslagens bestämmelser, ska föreslå långsiktiga mål och strategier för att främja samverkan och kvalitetsutveckling i hela det allmänna biblioteksväsendet. Uppdraget, som ska slutredovisas 2019, ska genomföras i samråd med flera myndigheter, biblioteksföreträdare och intresseorganisationer.

Effektivisering av verksamheten

KB måste i likhet med andra myndigheter fortsätta arbetet med att kontinuerligt effektivisera sin verksamhet. Under året har ett förberedande arbete inletts i syfte att effektivisera lokalutnyttjandet och på sikt minska lokalkostnaderna.

En avdelning ser också över möjligheterna att införa aktivitetsbaserade arbetsplatser för att bättre passa verksamheten.

Inom statsförvaltningen betonas vikten av en digitalt samverkande statsförvaltning samt ökad e-förvaltning. Även KB arbetar i denna riktning, dels i kärnverksamheten, dels med e-betalningar och elektronisk ärendehantering.

Sedan 2014, när den nya organisationen trädde i kraft, tillämpar KB traditionell linjestyrning i kombination med tvärgående programstyrning. Den tvärgående verksamhet som programmen ska koordinera är arbetsflöden och processer som löper över flera avdelningar och enheter. Under 2015 har programmen bland annat arbetat med effektivisering av det analoga pliktflödet, kartläggning och dokumentation av digitaliseringsprocesserna på KB samt insatser för att lyfta fram och fördjupa förståelsen av förändringar inom området metadataproduktion.

Flera avdelningar strävar också efter ökad automatisering av sina verksamhetsprocesser för att frigöra tid till annat. Det handlar om RFID-märkning, att ersätta fjärrlåneverksamheten av AV-material och överhuvudtaget se över arbetsflöden och utveckla ändamålsenliga arbetssätt i samverkan med andra delar av KB.

Systemförvaltning och informationssäkerhet

Under 2015 har den nya systemförvaltningsmodellen för myndighetens it-system fått genomslag. Den syftar till att ge alla intressenter en gemensam bild av vilka system KB har samt en förbättrad process för hantering och förvaltning av systemen över hela deras livscykel. Införandet av modellen innebär också förbättrade rutiner vid framtagning och utveckling av nya system.

Med ökad e-förvaltning kommer också ökade behov av informationssäkerhet. KB har de senaste åren bedrivit ett arbete för att skapa ett systematiskt informationssäkerhetsarbete. Viktiga policier och riktlinjer finns nu antagna, risker och incidenter följs upp systematiskt och under 2015 har ett arbete med kontinuitetsplanering påbörjats. Dessutom sker kunskapsspridning inom området.

Kommunikation

Under sommaren gjordes en översyn av KB:s kommunikationsverksamhet som resulterade i en omorganisering där en mer renodlad kommunikationsenhet kopplades till ledningsstödet. Kommunikationsenheten ska ha en drivande, stödjande och rådgivande roll inom kommunikationsområdet för hela KB.

Statens servicecenter

KB är sedan tidigare anslutna till elektronisk fakturahantering och e-handel via Statens servicecenter. KB har under året även anslutit sina lönetjänster till Statens servicecenter. Anslutningen har hittills inte inneburit någon kostnadsmässig besparing för myndigheten.

Foto: Jens Östman

Samla in

Samla in

Pliktlevererat material

KB ska enligt instruktionen

- ta emot ... den svenska tryckproduktionen i dess helhet och sådana dokument för elektronisk återgivning som avses i § 10 första stycket lagen (1993:1392) om pliktexemplar av dokument,
- ta emot ... pliktexemplar av filmer, fonogram, videogram, sådana dokument för elektronisk återgivning som avses i §14 tredje stycket lagen om pliktexemplar av dokument och upptagningar av ljud, radio- och televisionsprogram,
- fullgöra de uppgifter som följer av lagen (1993:1392) om pliktexemplar av dokument och förordningen (2008:1420) om pliktexemplar av dokument.

KB vill lyfta fram:

Ett ökande inflöde av digitalt material har inte inneburit någon minskning för inflödet av tryckt material.

Den nya e-plikt lagen gäller nu fullt ut. Under året har KB till exempel arbetat med att hitta automatiserade leveransmetoder för större e-plikt leverantörer.

Stora produktionstekniska och publiceringsmässiga förändringar, liksom den snabba utvecklingen av internet, har lett till att pliktlagstiftningen behöver ses över för att inte framtida forskning ska bli lidande.

Omvärldsfaktorer som påverkar insamlandet

Tendensen med ett ökat antal publiceringstjänster som agerar som mellanhänder mellan beställare och utförare av tryckeritjänster ökar ständigt. Affärsmodellerna och typ av aktör varierar. Ibland övergår tryckerier till att arbeta enbart med dessa tjänster, men lika ofta tar helt nya aktörer, utan någon som helst tryckeribakgrund, plats på marknaden. Dessa publiceringstjänster är idag inte pliktleverantörer.

Utgivare är numera inte endast aktörer som arbetar professionellt med utgivning. Tryckteknikens utveckling har i allra högsta grad bidragit till att privatpersoner i många fall med minimal hjälp kan ge ut sina egna skrifter. Ibland i tryckt form, men också som e-böcker. Egenutgivna e-böcker är idag inte leveranspliktiga.

On-demandproduktionen drivs alltmer mot sin ursprungliga betydelse. Böcker produceras endast i beställt antal exemplar och skickas direkt till kunden. I dessa fall produceras inga lager av fysiska upplagor. Man kan därför inte tala om ett mångfaldigande i pliktexemplarslagens bemärkelse. Mot bakgrund av dessa tendenser har KB påbörjat ett avtalsreglerat test med en publiceringstjänst för att

pröva nya kriterier för leverans. Testet omfattar även övriga pliktexemplarsmottagande bibliotek.

Allt fler tryckerier tillämpar så kallad *cross media publishing*. Med begreppet avses målgruppsanpassad parallellpublicering via både analoga och digitala kanaler. I modellen ingår bland annat öppna prislistor med möjlighet för kunden att räkna ut kostnaden för den egna beställningen genom att öka upplagan, byta papperskvalitet eller ändra antalet sidor.

Inflöde av pliktlevererat tryckt material – generellt

Även detta år kan konstateras att den förväntade nedgången av det tryckta materialet uteblir trots en konstant ökning av digital publicering.

Böcker – monografier

Även om den totala bokförsäljningen ökade med nästan sex procent under året tyder den tryckta kommersiella bokutgivningen på en viss minskning.

Även detta år bidrar egenutgivningen till att upprätthålla en relativt hög nivå på utgivning av tryckt produktion, men många av egenutgivarna publicerar sig enbart i elektroniskt format. KB redovisar även den vetenskapliga publiceringen och annan icke-kommersiell utgivning¹.

Det totala inflödet av monografier till KB har minskat jämfört med föregående år. De avtalsreglerade förlagsleveranserna från Bokinfo² visar på en viss minskning av årets inflöde av kommersiellt utgivna böcker. Viss del av minskningen kan bero på att Bokinfo har börjat katalogisera pdf-filer av egenutgivna titlar som de själva inte levererar. Flera av dessa kan eventuellt komma som pliktleverans så småningom. E-boksmarknaden växer även om tillväxten är betydligt mindre än i de anglosaxiska länderna. Förutom de stora kommersiella förlagen är det mindre allmänförlag, kursboks-förlag och egenutgivare som står för den huvudsakliga utgivningen. Noteras kan däremot fortsatt ökning och satsning på strömmande ljudböcker.

Tidskrifter

De omfattande strukturella förändringar, omställning till digital produktion och att stärka varumärket, som präglade 2014 års tidskriftsutgivning fortsatte under 2015. Trenden att komplettera sin tryckta utgivning med publicering i digitala kanaler, sociala medier och i mobilen fortsatte även under detta år.

¹ Utgivning av konferensbidrag och rapporter, informationsmaterial etc. från myndigheter, institutioner och organisationer.

² Bokinfo hette tidigare Bokrondellen. Bokinfo är en svensk databas med information om böcker och bokförlag.

Även här suddas gränsen mellan olika medier och typer av utgivare ut alltmer. Däremot finns idag ingen tendens i stor skala att övergå helt till digital publicering av tidskrifter i analogi med dagstidningar, men det blir vanligare att låsa in och ta betalt för vissa artiklar. En modell är mikrobetalningar som innebär att man betalar per artikel av en tidskrift och sedan erhåller samtliga artiklar vid årets slut. Poddar har också blivit ett vanligt komplement vid tidskriftsutgivning.

Inflödet av antal tidskriftsnummer till KB ligger relativt konstant jämfört med föregående år. Detta trots att KB har ökat antalet reklamationer under året, samtidigt som en ny modell för intern hantering av tidskrifter har tagits fram.

Vardagstryck och affischer

Antalet levererade vardagstryck har ökat i antal även under 2015. Detsamma gäller för antal levererade affischer.

Vad gäller vardagstryck är relationen till det pliktmässiga utbudet mycket svår att bedöma. Det speciella med vardagstrycket är att det ofta ges ut av företag och organisationer vars huvudsakliga uppgift är en annan än att producera trycksaker. Om dessa institutioner anlitar tryckerier i Sverige är det sannolikt att KB erhåller pliktleveranser. Anlitas däremot tryckerier utomlands eller om föreningen har egen produktion är förhållandet det motsatta. För att erhålla alla pliktexemplar som vi har rätt till skulle omfattande informationsinsatser krävas. Under året har vissa informationsinsatser påbörjats till bland annat tryckerier med digitaltryck. Detta kan vara en av förklaringarna till årets ökade inflöde, även om det är för tidigt att dra denna slutsats efter endast ett års aktivitet.

Kartor, bilder, vykort och musiktryck

En påfallande ökning av inflödet av bilder och vykort kan noteras, medan pliktlevererade kartor har minskat något. Musiktrycket visar en viss ökning. Det är huvudsakligen kyrko- och körmusik, musikkurser och barnmusik som fortfarande beställs och ges ut.

Dagstidningar

Det mottagna antalet dagstidningsnummer och löpsedlar visar på en minskning även detta år. Under året har bland annat ett antal editioner lagts ner. Vid utgången av 2015 finns det 322 titlar som KB räknar som dagstidningar vilket är en ökning som beror på att det har tillkommit ett antal veckoutgivna tidningar.

Antalet reklamationer, på grund av uteblivna leveranser av dagstidningar, har minskat i jämförelse med förra året. En orsak till detta är övergången från mikrofilm till digitalisering.

Fonogram, taltidningar, film och video, radio och TV

Förutsättningarna för hur rörlig bild, musik samt spel konsumeras och distribueras fortsätter att förändras med fokus på mobila enheter och varianter av on demand - innehåll. Film- och musikleverantörer fungerar idag som ett sammankopplat system av producenter, säljare och nätverksoperatörer.

Film, musik och ljudböcker

Filmtittandet på nätet har ökat markant under 2015. Idag är det 70 procent av internetanvändarna som använder nätet för att titta på film och video, vilket därmed närmar sig de nivåer som gäller för musiklyssnandet. Trenden att videobranchen alltmer inriktar sig på att ge tillgång till film via streamingtjänster håller i sig samt att antalet levererade objekt av kommersiella utgåvor på DVD har minskat något jämfört med föregående år. En stor del av de levererade kommersiella utgåvorna finns även parallellpublicerade på streamingtjänster.

Under året har resurserna för videoinsamling på KB reducerats, vilket påverkar det resurskrävande arbetet att lokalisera och kräva in pliktexemplar av lokal och dokumentär karaktär. I detta segment verkar DVD-utgåvor fortfarande ha försteg framför streamingtjänsterna.

Av de musikskivor som ges ut i Sverige kommer närmare 80 procent från oberoende bolag. CD-, vinylsingel- och kassettintaget ligger på en jämn nivå jämfört med förra året, medan LP-utgivningen har ökat till det dubbla. KB fortsätter att utbudsbevaka musikutgivningen genom så kallade NCB-listor som förser musikinsamlarna med information om releaser samt tillhörande metadata.

Intag av ljudböcker har ökat något sedan förra året. Ljudboksgruppen på KB har framställt en rapport med syftet att kartlägga ljudboksbranschens distribution, dess aktörer och format för att få ökad kunskap om branschens digitala omsvängning. Försäljningen ökar mest för ljudböcker i abonnemangsform. Under 2014 stod de fysiska ljudböckerna för tre procent av de sålda titlarna, medan de nedladdningsbara och strömmade stod för nio procent.

Spel

Enligt siffror från Dataspelsbranschen arbetar svenska spelutvecklare med följande distributionsplattformar: PC 27 procent, konsol 9 procent, mobil 43 procent och online 10 procent. Det är välkänt att den aktuella lagstiftningen om pliktleverans inte täcker onlinespel. Mängden inkomna pliktexemplar ligger dock på en stabil nivå och har till och med ökat något sedan 2013.

Under året har fokus lagts på att ta in kringmaterial i form av spelrelaterade videos samt att på olika sätt uppmärksamma frågan om risken för framtida förlust av spelkulturarvet.

KB har under 2015 arbetat för att involvera aktörer inom spelbranschen, arkivsektorn och media. Syftet har varit att synliggöra de juridiska och teknologiska utmaningarna samt presentera förslag på lösningar kring insamlingen och bevarandet.

Radio/TV

I stort sett all insamling av marksänd tv och satellit-tv sker nu genom digitala leveranser. Det totala antalet inkomna timmar har ökat på grund av vissa eftersläpningar beträffande fysiska leveranser.

Antalet närradioföreningar och kabeltv-föreningar fortsätter minska. Arbetet med att införa tablåinformation i SMDDB har återupptagits efter att ha legat nere under flera år. Från och med i år är radiotidningar inte leveranspliktiga med stöd av pliktexemplarslagen.

E-plikten

I juni 2012 instiftade riksdagen lagen om pliktexemplar av elektroniskt material. Detta innebär att vissa pliktexemplar av elektroniskt material som tillgängliggjorts för allmänheten nu ska lämnas till KB. Syftet med lagen är att digitalt material inte ska gå förlorat och att i förlängningen främja forskningen. Lagen är ett komplement till pliktexemplarslagen för analogt material. Efter en övergångsperiod 2013-2014 trädde lagen i full kraft 1 januari 2015.

Lagtolkning

Arbetet med att tolka lagen har under 2015 skiftat fokus från att identifiera vilka organisationer som ska leverera material, till vilket material dessa organisationer ska leverera. Både arbetet med att identifiera vilka som ska leverera och vilket material som ska levereras är delar av löpande handläggning. Då publiceringen på nätet är mycket dynamisk och snabbföränderlig krävs att mer resurser och tid läggs på lagtolkning än vid traditionell publicering. Det innebär även att behovet av omvärldsbevakning ökar, då det är enda möjligheten att få indikationer på förändringar i publiceringen – till exempel internetfenomen eller viktiga tekniska förändringar som kan kräva systemutvecklingsinsatser av KB.

Informationsinsatser

Under 2015 har en informationsträff för myndigheter genomförts. Insatsen var särskilt riktad till utvecklare av IT-system och syftet var att underlätta anslutning och leverans av e-pliktmaterial. Vidare har enkäter/informationsutskick gjorts till filmbolag och kommunförbund. Ett stort antal möten med enskilda leverantörer har också genomförts.

Informationsinsatserna som genomförts har alla gett goda resultat. Som exempel har insatser för dagstidningar och myndigheter påskyndat anslutningsprocessen så att många av dessa nu levererar material eller är i en valideringsfas.

Anslutning, leverans & uppföljning

En portal för registrering och webbuppladdning har tagits i bruk under 2015. Här kan leverantörer själva registrera sig som e-pliktsleverantörer, administrera sina leveranskanaler och göra manuella uppladdningar av e-pliktsmaterial via ett webbuppladdningsformulär.

Organisationer som har relativt få publikationer har valt webbuppladdningsformuläret som huvudsaklig leveransmetod, medan de med en mer omfattande publicering istället har valt någon av de automatiserade leveransmetoderna. Det senare alternativet är mer resurskrävande i anslutningsskedet, men övergår sedan till att vara mer eller mindre helt automatiskt. Detta medför att anslutningsfasen för organisationer med mer omfattande publicering är mer utdragen och har större behov av tekniska resurser.

Fokus har legat på att hitta automatiska leveransmetoder som på bred front underlättar e-pliktsleveranser för olika materialkategorier, exempelvis myndighetspublikationer, musik, dagstidningar och publikationer från lärosäten. Olika kategorier medför olika utmaningar, exempelvis att knyta ihop elektroniska publikationer med eventuella befintliga katalogposter. I takt med att allt fler leverantörer har anslutits under året har behovet ökat av att följa upp och övervaka dess leveranser. När leverantörer gör förändringar av eller byter sina publiceringssystem så kan detta till exempel påverka e-pliktsleveranserna.

En nod för myndighetspublicering

Under 2015 har 122 myndigheter registrerat sig för att leverera sina elektroniskt tillgängliggjorda publikationer till KB genom e-plikt. Dessa myndighetspublikationer är inte bara arkiverade utan även katalogiserade i den nationella bibliotekskatalogen Libris. Fördelen är att KB kan fånga upp och synliggöra myndighetspublikationer, och göra dem sökbara via Libris, även om de helt upphört i tryckt form eller inte längre är tillgängliga från myndighetens webbplats. Utmaningen är att posterna helt bygger på de metadata som bifogas e-pliktsleveranserna. Den metadata som ska bifogas enligt lag är väldigt knapphändig, men det finns inget som hindrar e-pliktsleverantörerna från att utöka den. Den maskinella strukturen för utförliga poster finns i KB:s system, men det är upp till e-pliktsleverantörerna själva att åstadkomma dem.

Plattform för digitalt bevarande

KB har även under 2015 lagt mycket arbete på att vidareutveckla de it-system som krävs för att ta emot e-pliktsleveranser. Mimer – KB:s plattform för långsiktig digitalt bevarande – har förbättras i syfte att uppnå ökad förvaltningsbarhet samt stabilitet genom förbättrad tillgänglighet, prestanda och skalbarhet. Det är nu möjligt att leverera in material på fler sätt och i fler format samt kombinationer av dessa än tidigare. Under 2015 tog Mimer emot 40 000 miljarder bytes (36,4 TB) och 1,764 miljoner leveranser.

KB:s tvärgående arbete med pliktfrågor

Utöver KB:s linjeorganisation finns ett behov av att definiera och planera hur arbetsflöden som löper tvärs över linjeorganisationen ska bedrivas. Detta görs i program, som ska koordinera arbetsflöden och processer som löper över flera avdelningar och enheter. Pliktprogrammet har under året fokuserat på följande punkter:

- Effektivisering av det analoga pliktflödet där man bland annat arbetet med kartläggning av flöden, rutiner och processer för hantering av tryckta pliktleveranser
- Kompletterande insamling
- Rutiner och dokumentation vid kompletteringar av luckor i pliktsamlingarna
- Kompetensutveckling
- E-plikten

Förvärv av icke leveranspliktigt material

Utländsk litteratur

KB ska enligt instruktionen:

- samla ... utomlands utgivna publikationer med svensk anknytning
- samla ... en representativ samling utländsk litteratur, särskilt inom samhällsvetenskap och humaniora

KB förvärvar utländsk litteratur som ska bidra till att placera in Sverige i ett europeiskt och globalt sammanhang samt möjliggöra jämförande studier. KB förvärvar även litteratur och e-resurser som fungerar som ett viktigt stöd för forskning i KB:s skiftande samlingar och för tolkning av dessa. Strävan är att prioritera kvalitativa utgåvor av grundläggande och bestående värde: bibliografier, encyklopedier, lexika, inflytelserika författares samlade skrifter, historiska översikter, arkivutgåvor av olika slag m.m.

En annan prioriterad kategori är *suecana*³. Inom suecana-området arbetar KB med planmässig insamling inom framför allt följande tre kategorier:

- utländsk litteratur om Sverige och svenska förhållanden
- översättningar till främmande språk från svenska original
- utomlands utgiven litteratur på svenska språket (främst finlandssvenskt material)

³ Utomlands utgivna publikationer med svensk anknytning

Arbetet med att utveckla ett effektivt och relevant suecana-förvärv har fortsatt under 2015. Nätverkskontakter och samarbeten av skilda slag är avgörande för att kunna förvärva så många relevanta titlar som möjligt. Samarbete sker med bland annat svenska förlag och litterära agenturer, med Kulturrådet, Svenska institutet och Utrikesdepartementet samt med den litteratursociologiska forskningen vid Uppsala universitet. Steg har också tagits för ett närmare samarbete inom KB gällande suecana-material oavsett medietyp (tryckta skrifter, audiovisuellt material).

Inom området utländska tidskrifter eftersträvas kompletta sviter av ett urval betydande tidskrifter inom främst humaniora. Mot slutet av 2015 genomförde KB en upphandling av prenumerationstjänster för att kunna formulera de krav som måste uppfyllas för att passa KB:s typ av samlingsuppbyggnad.

Antikvariskt förvärv

KB ska enligt instruktionen

- förkovra bibliotekets äldre samlingar av böcker och annat tryck, handskrifter, kartor och bilder.
- KB får som deposition eller gåva ta emot eller på annat sätt förvärva sådana dokument som avses i 2 § 2 och 4, andra upptagningar av ljud och rörliga bild än sådana som avses i 1 §2 och sådana framställningar i skrift, ljud eller rörlig bild som är avsedda att användas tillsammans med upptagningarna.

Handskrifter, kartor, bilder och musiktryck

Under 2015 hade KB ett större antal förvärv av kartor, bilder och musiktryck, vilket bland annat innefattar ett större bildarkiv.

Audiovisuellt material

KB får löpande erbjudanden om donationer av både äldre och nyare samlingar av audiovisuellt material. Under 2015 inkom 55 förfrågningar om att ta emot material och 27 donationer av dem har mottagits. Från och med 2014 hänvisas alla förfrågningar om att ta emot audiovisuellt material till Filmarkivet oavsett bärare och innehåll. En process har tagits fram för ärendegången, vilken inkluderar handläggare med specialkompetens inom olika områden.

Tabell 5 Totala inflödet av pliktlevererat material

	2015	2014	2013	2012	2011
Monografier¹	23 258	24 150	22 492	21 452	22 997
Tidskriftshäften	18 454	18 804	20 825	23 153	26 447
Kartor/bilder/vykort/musiktryck	2 191	1 798	2 390	1 913	3 104
Affischer/vardagstryck	101 972	96 658	92 204	100 034	118 874
Dagstidningar²	111 173	121 792	130 613	131 435	122 561
Fonogram och taltidningar	4 013	3 716	4 338	4 333	5 058
Film/video	1 971	2 640	3 915	3 664	3 476
Radio/tv (inkl. lokal radio/lokal tv)³	766 724	649 754	639 397	540 095	523 200
Flermedialt material⁴	321	193	181	259	560

1) Siffran över inkomna och katalogiserade monografier 2014 är inte jämförbar med de beräkningsgrunder som använts tidigare år.

2) Uppgift hämtad från KB:s databas för hantering av dagstidningar. Löpsedlarna räknas inte manuellt. Istället används ett framräknat omräkningstal enligt vilket det i genomsnitt går 1,12 löpsedlar per tidningsnummer.

3) Redovisas som sändningstid i antal timmar

4) Med flermedialt material avses i detta fall såväl dokument för elektronisk återgivning enligt § 10 och 14 tredje stycket och kombinerat material enligt § 16 i lagen (1993:1392) om pliktexemplar av dokument. Gemensamt för dessa är att flera dokumentslag samverkar i syfte att komplettera varandra.

Tabell 6 Förvärvsstatistik

	2015	2014	2013	2012	2011
Monografier	6 277	6 196	5 497	5 508	4 118
<i>varav suecana</i>	1 828	1 966	2 338	1 403	1 259
<i>andel suecana av alla monografier(%)</i>	29,1	31,7	42,5	25,5	30,6
Löpande serier & flerbandsverk	Ca 480	Ca 470	Ca 450	Ca 400	Ca 350
Löpande tidskrifter	1 070	1084	1 051	1 072	999
<i>varav suecana</i>	128	115	98	93	56
Elektroniska tidskrifter, fulltext	3 430	3 985	3 967	3 824	3 148
Databaser (avgiftsbelagda)	58	57	49	50	42
Antikvariskt förvärv	189	186	200	255	185
e-böcker ¹	313	249	628	654	641

Siffrorna för monografier är framtagna med hjälp av manuellt förd förvärvsstatistik, medan antalet serier/flerbandsverk, tidskrifter och elektroniska tidskrifter huvudsakligen är beräknade utifrån leverantörernas uppgifter. Siffran för antal elektroniska tidskriftstitlar i fulltext baseras på motsvarande sätt att räkna som i föregående årsredovisningar, även om denna metod delvis avviker från SCB:s rekommenderade definitioner för den nationella forskningsbiblioteksstatistiken.

1)Literature Resource Center medtas ej i statistiken från och med 2014 efter avstämning med flera andra forskningsbibliotek.

Tabell 7 Kartor, bilder, och musiktryck, digitaliserade handskrifter & från 2014 personarkiv

	2015	2014	2013	2012	2011
Enheter	1 005 054**	ca 18 200	1 902	1 001 801*	818
<i>Varav köp</i>	53	123	13	64	9

Förvärvet av kartor och bilder statistikförs på dokumentnivå.

*) Siffran innefattar ett större bildarkiv

***) 2012 års insamling och förvärv har reviderats och räknats upp med 1 miljon bilder efter det att den stora mängden fotografier i Aftonbladets bildarkiv som togs emot detta år räknades under 2014.

Tabell 8 Handskrifter

	2015	2014	2013	2012	2011
Hyllmeter	62	80	65	132	30
Accessioner	88	67	95	137	76
<i>Varav köp</i>	2	7	4	1	0

Foto: Jens Gustavsson

Beskriva

Beskriva

KB ska enligt instruktionen:

- beskriva ... den svenska tryckproduktionen i dess helhet och sådana dokument för elektronisk återgivning som avses i 10 § första stycket lagen (1993:1392) om pliktexemplar av dokument,
- framställa nationalbibliografin

KB vill lyfta fram:

KB har under året genomfört förberedande insatser kopplade till införandet av nya katalogiseringsregler i enlighet med internationella standarder (RDA).

KB har under året genomfört effektiviseringsinsatser i arbetsflödena för katalogisering, vilket bland annat bidragit till ett ökat antal katalogiserade monografier.

Katalogisering av pliktmaterial

Antalet katalogiserade monografier är betydligt högre än föregående år. KB har under året fortsatt arbeta med effektivisering av arbetsflöden. En betydande rationalisering har varit att, sedan årsskiftet, endast tillföra kataloginformation på miniminivå samt märkning för nationalbibliografin för avhandlingar. Bakgrunden är att universitets- och högskolebibliotek sedan några år tillbaka profilerat sig gentemot sina moderinstitutioner genom att ta större del i deras publiceringsverksamhet.

Publikationerna registreras i regel i den egna publiceringsdatabasen och poster förs därifrån till Libris och/eller SwePub. Detta har medfört att kataloginformation av god kvalitet redan finns för landets avhandlingar när de kommer som pliktleveranser till KB. I och med e-plikten har vi också möjlighet att kräva metadata för de elektroniska manifestationerna i samband med leverans av publikationerna. Denna utveckling bidrar till att KB genom främjande av standarder samt byggande av infrastruktur kan effektivisera samarbetet kring metadata. Under året har vi också arbetat med att ringa in fenomenet egenutgivning och tagit fram tydligare och i viss mån enklare katalogiseringsriktlinjer för denna kategori.

Antalet nykatalogiserade tidskriftstitlar är ungefär samma som förra året. Siffran representerar i huvudsak nya titlar för tryckta tidskrifter, då det är dessa som främst bevakas via pliktleveranserna. Sedan e-pliktens införande arbetar KB med att vidareutveckla rutiner för bibliografisk kontroll och beskrivning av elektroniska tidskrifter. Vi ser också ett ökat intresse inom Open Access-samfundet för att bli tilldelade den internationella ISO-identifikatorn för

tidskrifter, ISSN, som KB är svenskt registreringsorgan för. Under nästa år planerar ytterligare en samordning av ISSN-tilldelning och e-pliktutiner. En utmaning i sammanhanget är att e-pliktens omfång och definitioner är nationella, medan definitionerna i de metadatastandarder vi stödjer oss på är internationella.

Under åren 2014-2016 bedrivs ett projekt vid KB, delvis finansierat av Riksbankens jubileumsfond. Inom projektet färdigställs bibliografin Nya Lundstedt – tidskrifter (NLT), som omfattar samtliga svenska 1900-talstidskrifter.

För vardagstryck och affischer gäller att samlingarna i huvudsak inte katalogiseras. Trycksakerna ordnas istället ämnesvis efter utgivande institutions huvudsyssla.

Katalogiseringen av inkommande pliktexemplar för musik/fonogram har skett löpande under året. Det har även påbörjats en retrospektiv katalogisering av den äldre vinylsamlingen på KB.

Datorspelskatalogiseringen har fortsatt att aktualiseras och förlegade genrebegrepp och koder har mappats mot Svenska ämnesords genre-formtermer för att ge ökad enhetlighet och sökbarhet i Svensk mediedatabas(SMDB).

Arbetet med katalogrutiner för video/filmfiler har fortsatt och genre-formämnesord läggs numera på samtliga poster i SMDB och har helt ersatt publikationstyper.

Vid Filmarkivet har 1 351 poster katalogiserats i SMDB varav 861 avser katalogisering på titelnivå där det varit möjligt. På så sätt har material åtminstone blivit sökbart på titel för forskare. Vidare har ett antal donerade samlingar av fonogram katalogiserats och arbete pågår för att färdigställa dessa. Där ingår donationer från bland annat Eric Ericson, Elisabeth Söderström och Stina-Britta Melander.

Katalogisering av icke leveranspliktigt material

KB ska enligt instruktionen:

- beskriva ... utomlands utgivna publikationer med svensk anknytning,
- beskriva ... en representativ samling utländsk litteratur, särskilt inom samhällsvetenskap och humaniora

Utländsk litteratur

Det totala antalet producerade katalogposter inom området utländsk litteratur samt antikvariskt förvärv har under de senaste fyra åren legat mycket stabilt. God överensstämmelse rådde också under 2015 mellan årets förvärv och årets katalogisering; antalet under året katalogiserade monografier motsvarade nämligen 97 procent av antalet under året förvärvade monografier. Motsvarande siffra för 2014 var 89 procent.

Inom kategorin *suecana* har under året litteratur på 45 olika språk katalogiserats.

I tabellen särredovisas från år 2012 katalogisering av litteratur utgiven före 1956. Detta är till stor del fråga om saknade skrifter, ofta svenska, som förvärvats till KB antikvariskt eller via gåvor. Under 2014 och 2015 har dock majoriteten av katalogiseringarna i denna kategori gällt befintlig litteratur i KB:s samlingar, som katalogiserats i samband med pågående inventeringsprojekt.

”Poster till bibliografin *Suecana extranea utan förvärv*” avser i första hand ytterligare utgåvor av sådana översättningar från svenska original av vilka KB redan äger en utgåva. Ytterligare utgåvor kan då istället endast bibliograferas, det vill säga beskrivas i Libris, utan att KB förvärvar dem.

Kategorin ”Paul Lipschutz’ samling” avser böcker, tidskrifter samt alla övriga materialtyper ingående i Paul Lipschutz’ samling, en omfattande affischsamling som förvärvades till KB 2008. Under 2012-2016 bedrivs uppordning, katalogisering och bevarandearbete i samlingen som ett särskilt projekt.

Deweyredaktionen och redaktionen för Svenska ämnesord

Den svenska Deweyredaktionen och redaktionen för Svenska ämnesord har under året fortsatt sitt arbete. De är bägge viktiga resurser för det nationella samordningsarbetet och håller regelbundna träffar med sina respektive användargrupper. Redaktionen för Svenska ämnesord har under året inlett arbetet med att integrera ämnesordslistan för indexering av skönlitteratur i Svenska ämnesord – något som avsevärt ökar dess värde för folkbiblioteken. Bägge redaktionerna har också bedrivit undervisning och vidareutvecklat konceptet med inspelade presentationer, vilket gör innehållet tillgängligt för flera, både geografiskt och över tid.

KB:s tvärgående arbete med metadatafrågor

Utöver KB:s linjeorganisation finns även ett behov av att definiera och planera hur arbetsflöden som löper tvärs över linjeorganisationen ska bedrivas. Detta görs i program, som ska koordinera arbetsflöden och processer som löper över flera avdelningar och enheter. Metadataprogrammet har under året fokuserat på att förbereda KB för progression till nya katalogiseringsregler under 2017 (RDA), lyfta fram/fördjupa förståelsen av förändringar på inom metadataproduktion samt ett inledande arbete med tolkning av KB:s uppdrag gällande Nationalbibliografin.

Tabell 9 Dokumentation av pliktexemplar

	2015	2014	2013	2012	2011
Monografier	19 602	18 280	18 373	18 378	21 701
Tidskriftshuvudposter	283	291	296	366	428
Kartor/bilder/musiktryck	5 529	4 568	2 214	2 345	1 453
Affischer och vardagstryck	1 143	1 546	1 147	1 849	2 876
Dagstidningar/annonsblad	13	3	8	17	33
Film/video	864	1 787	1 447	1 474	1 763
Fonogram	1 998	2 273	2 245	1 695	2 529
Radio/TV	496 001	486 635	506 183	466 494	468 715

Tabell 10 Antal producerade katalogposter

	2015	2014	2013	2012	2011
Nyförvärvade monografier	6 059	5 507	5 384	6 440	3 454
varav suecana	2 029	1 739	2 287	1 764	996
andel suecana av alla monografier(%)	33,5	31,6	42,5	27,4	28,8
Tidskrifter och serier	9	16	23	42	37
Bidrag i monografier	154	104	94	60	12
Antikvariskt förvärv, förvärv samt retrospektiv katalogi-sering av litteratur tryckt -1955	459	263	203	195	-
Poster till bibliografin Suecana extranea utan att förvärv skett	191	263	419	235	-
Paul Lipschutz' samling	1	310	539	0	0
Tot antal prod. katalogposter	6 873	6 463	6 662	6 972	3 503

Tabellens uppgifter är framtagna via KB:s katalog Regina med stöd i registrerade statistikkoder, förutom uppgiften om poster till bibliografin Suecana extranea utan förvärv, som tagits fram via Libris Webbsök.

Tabell 11 Kartor, bilder, och musiktryck, digitaliserade handskrifter & från 2014 personarkiv

	2015	2014	2013	2012	2011
Antal poster i Libris	5 673	5 401	2 214	2 345	1 530

Tabell 12 Handskrifter

	2015	2014	2013	2012	2011
Antal poster i Ediffah	156	88*	84	203	74

Tabell 13 Katalogiserade filmer

	2015	2014	2013	2012	2011
Katalogiserade filmer	1 351	1 042	1 204	4 962	

Foto: Jens Gustavsson

Bevara

Bevara

KB ska enligt instruktionen

- förvara ... den svenska tryckproduktionen i dess helhet och sådana dokument för elektronisk återgivning som avses i 10 § första stycket lagen (1993:1392) om pliktexemplar av dokument,
- förvara ... pliktexemplar av filmer, fonogram, videogram, sådana dokument för elektronisk återgivning som avses i 14 § tredje stycket lagen om pliktexemplar av dokument och upptagningar av ljudradio- och televisionsprogram,
- förvara ... utomlands utgivna publikationer med svensk anknytning,
- förvara en representativ samling utländsk litteratur, särskilt inom samhällsvetenskap och humaniora,
- vårda ... bibliotekets äldre samlingar av böcker och annat tryck, handskrifter, kartor och bilder,
- ... i fråga om de dokument som avses i 1 § 2 och 3 § vårda de samlingar som förvaras hos myndigheten samt förvara dem på ett betryggande sätt
- ... i fråga om de dokument som avses i 1 § 2 och 3 § gallra samlingarna i den utsträckning som behövs.

KB vill lyfta fram:

KB har under året implementerat ett nytt arbetssätt för planering av digital lagring, bland annat i syfte att få en jämnare fördelning av kostnader över tid.

KB tillämpar nu systematiskt arbete med inventering av de fysiska Samlingarna.

KB har under året genomfört en förstudie och andra förberedelser inför en större omstrukturering av de fysiska samlingarna. Nästa steg är att utreda möjliga geografiska placeringar⁴ för de fysiska samlingarna för att säkerställa kvalitet och kostnadseffektivitet på lång sikt.

Långsiktigt bevarande

Fysiska samlingar

I samordningsansvaret för bevarande av KB:s fysiska samlingar ingår att utföra specialiserade bevarandeåtgärder (konservering), administration av förebyggande bevarandeåtgärder och att iordningställa det katalogiserade trycket så att det kan tillhandahållas och långtidsförvaras. I uppdraget ingår också magasininsyn och planering för tillväxt och kommande förvaringsbehov för alla fysiska samlingar.

⁴ Exkl. magasinerna i Humlegården

Betydande resurser riktas varje år mot det långsiktiga arbete med att underhålla den infrastruktur som är nödvändig för långsiktigt bevarande och som syftar till att förebygga avbrott i informationsförsörjningen eller kostsamma åtgärder för restaurering och restvärdesräddning. Som exempel kan nämnas verksamheten vid KB:s bokbinderi i Strängnäs, arbetet med en tillsynsplan för samtliga magasin, upphandling av nytt system för klimatövervakning men också löpande utveckling av redskap för att överblicka samlingarnas placering och därmed sökbarheten samt retroaktiv uppmärkning och inventering. Att hålla jämna steg med det löpande inflödet prioriteras i första hand. Därefter följer riktade insatser av uppordning mot äldre samlingar i syfte att öka sökbarheten såväl som den användbara livslängden.

Målet med KB:s bevarandearbete är att hålla samlingarna tillgängliga, som en del av forskningens infrastruktur och kulturarvet, nu och i framtiden. Med denna policy som grund prioriteras varje år ett antal aktiviteter och här redovisas några exempel. Bland fleråriga projekt som avslutats under 2015 kan nämnas inventering och bevarandeåtgärder i tryckta svenska samlingen före 1700 Fol⁵ och Björkmans arkiv, medan arbetet fortsätter med bland annat Hedbergs samling och Erik Dahlbergs handteckningar till Suecia Antiqua.

Som ett led i utvecklingen av säkerhets- och bevarandetänkandet har nya principer för externa besök till magasinerna utarbetats. Genom detta ökar också möjligheten till mer effektiv resursanvändning när besök kan styras mot prioriterade grupper.

En förstudie och andra förberedelser inför en större omstrukturering av samlingarnas geografiska placering har genomförts, som en del av förnyad lokalstrategi för KB. Bland de möjliga alternativ som kommer att utredas under 2016 finns planer på viss samlokalisering av magasinlokaler med Riksarkivet.

Digitala samlingar

Mimer – KB:s plattform för långsiktigt digitalt bevarande – har vidareutvecklats för att uppnå ökad förvaltningsbarhet samt stabilitet genom förbättrad tillgänglighet, prestanda och skalbarhet.

Arbetet med att underlätta för leverantörerna av e-pliktigt material har fortskridit, och det är nu möjligt att leverera in sitt material på flera sätt och i flera format samt kombinationer av dessa.

Mimersystemet används även för att hantera de stora datamängder som digitaliseringen av dagstidningar på KB resulterar i. Under 2015 tog Mimer emot 40 000 miljarder bytes (36,4 TB) och 1,764 miljoner leveranser från digitaliseringen och de anslutna e-pliktsleverantörerna.

⁵ Före 1700 Fol. Svenska samlingen. Tryck före 1700, folio-format

Datalagring

Under året har KB planerat och implementerat en ny lagringsstruktur baserad på slutsatser dragna i en tidigare genomförd lagringsutredning. Det har också tagits fram en specifikation för användning av nya filformat för delar av de digitala samlingarna. Detta har varit nödvändigt att genomföra för att möta tekniska förändringar hos de verktyg som används för att tillgängliggöra delar av de digitala samlingarna. Dessa förändringar ger oss både ett bättre anpassat sätt för att tillgängliggöra material och en effektivare lagring. Den nya lagringsstrukturen beräknas vara fullt implementerad under första kvartalet 2016.

Övrigt – bevarande

Inom bevarandeområdet finns övergripande frågor av strategisk natur som är oberoende av informationsbärens utformning och egenskaper. Till den tidigare magasins- och arkivgruppen har 2015 lagts en arbetsgrupp för strategiska bevarandefrågor genom vilken intern samverkan kommer att byggas upp.

Uppdraget är att utforma övergripande målsättningar för KB:s bevarandeverksamhet avseende fysiska bärare och skapa arbetssätt för samarbete kring långsiktiga vägval. Arbete pågår också med inventering och uppdatering av styrdokument och utformning av vägledande principer för bevarandeområdet.

Foto: Jens Gustavsson

Tillhandahålla

Tillhandahålla

KB ska enligt instruktionen:

- inom sitt verksamhetsområde vara en resurs för forskning i rollen som främst humanistiskt och samhällsvetenskapligt forskningsbibliotek och främja den svenska forskningens kvalitet genom att tillhandahålla en effektiv forskningsinfrastruktur.
- tillhandahålla den svenska tryckproduktionen i dess helhet och sådana dokument för elektronisk återgivning som avses i 10 § första stycket lagen (1993:1392) om pliktexemplar av dokument,
- tillhandahålla pliktexemplar av filmer, fonogram, videogram, sådana dokument som avses i 14 § tredje stycket lagen om pliktexemplar av dokument och upptagningar av ljud, radio- och televisionsprogram,
- tillhandahålla utomlands utgivna publikationer med svensk anknytning samt
- tillhandahålla en representativ samling utländsk litteratur, särskilt inom samhällsvetenskap och humaniora.

KB vill lyfta fram:

KB har under året gjort en fortsatt satsning på tjänsten e-books on demand (EOD).

KB har tillgängliggjort cirka 6 000 SOU:er i digital form.

För att öka möjligheten till åtkomst av audiovisuellt material pågår ett pilotprojekt för att testa fjärraccess till Svensk mediedatabas (SMDB) för forskare vid Umeå och Lunds universitet.

Antalet fysiska besök och antalet lån har minskat under året.

Användningen av KB:s samlingar

Användningen av det tryckta materialet

KB har under 2015 tagit emot 131 829 fysiska besökare vilket kan jämföras med 167 575 under 2014, en minskning med cirka 35 000 besökare. KB uppvisar också en nedgång i utlån jämfört med 2014. Detta följer samma nedåtgående trend som andra forskningsbibliotek och det övriga allmänna biblioteksväsendet. Det finns ingen enskild tydlig orsak till nedgången och vi följer utvecklingen noga för att se om detta är en tillfällig svacka eller en trend.

Antalet läsesalslån ur den tryckta samlingen har minskat med drygt 7 000 lån varav drygt hälften kan förklaras av en kraftig minskning av antalet lån i specialläsesalen av material ur kart- och bildsamlingen, då KB år 2014 hade en exceptionellt stor användning av material ur vykortssamlingen.

När det gäller hemlån har minskningen relativt sett varit kraftigare, cirka 12 procent, och även antalet fjärrinlån från andra bibliotek har minskat, drygt 16 procent. Detta kan till viss del förklaras av att antalet inlån från andra bibliotek för år 2014 var ovanligt många samt att KB under året valt att när så är möjligt och passande för bibliotekets förvärvspolicy ersätta fjärrinlån med förvärv.

Under året har biblioteket genom att införa RFID-baserad märkning för delar av samlingarna ökat säkerheten samt möjliggjort att hemlån ur den tryckta samlingen till stor del kan administreras av låntagarna själva vid utlånings- och återlämningsstationer på biblioteket.

Användningen av det audiovisuella materialet

Antalet nyregistrerade användare i Svensk mediedatabas (SMDB), uppgick 2015 till 884 personer, en minskning med 8 procent från 2014 då antalet var 957. Av dessa nyregistrerade användare kommer över hälften från högskolesektorn. Andra större användargrupper som inte är knutna till universitet är konstnärligt verksamma och skribenter.

Forskarna når materialet i SMDB antingen på plats i KB:s lokaler i Humlegården eller på närmare 40 fjärrlånebibliotek i Sverige, Norge och Danmark. På KB i Humlegården spelas filerna upp direkt i SMDB och forskarna har omedelbar tillgång till mer än 5 miljoner inspelade timmar. Antalet uppspelade filer uppgick 2015 till 28 750. Utvecklingen visar på en minskning över tid. Detta kan förklaras med att det finns höga barriärer för tillgång till materialet, bland annat upphovsrättsliga skäl. Detta krockar med användarnas förväntan på enkel och direkt tillgång. Minskningen jämfört med 2014 är över 45 procent.

KB arbetar för att på olika sätt öka möjligheten till åtkomst av detta material. Under 2015 har KB drivit ett pilotprojekt för att testa fjärraccess till SMDB-filer för forskare vid Umeå och Lunds universitet. För forskare vid andra lärosäten har fjärrlånebeställningar med DVD-skivor fortsatt och antalet fjärrlånebeställningar var 5 730 under 2015, vilket är i nivå med året före.

Användningen av förvärvade e-resurser

Användningen av Mediarkivet har sjunkit med nästan 15 000 fulltextnedladdningar, vilket förklarar större delen av minskningen av antalet framtagna fulltextdokument.

Tillgängliggörandet av digitaliserat material

KB har under året fortsatt arbetet med att tillgängliggöra digitaliserat material ur bibliotekets samlingar. Detta kan ha påverkat nedgången i antalet läsesalslån.

Under 2015 har en fortsatt satsning på tjänsten EOD (eBooks on demand) resulterat i digitalisering av ytterligare drygt 650 verk baserat på beställningar från bibliotekets användare. En extra insats har gjorts för digitalisering av de mest efterfrågade äldre svenska broschyrerna, vilket möjliggjort att detta material tillhandahålls digitalt över nätet istället för som traditionella läsesalslån i bibliotekets lokaler. Digitaliseringen av Statens offentliga utredningar (SOU) har fortskridit och totalt har KB nu tillgängliggjort cirka 6 000 SOU:er från 1900-talet i digital form. För att maximera nyttan av den digitalisering som KB gör av ej upphovsrättskyddat material har det mesta tillgängliggjorts fritt för alla att bygga applikationer och söktjänster runt. Ett exempel på detta är den söktjänst av samtliga digitalt tillgängliga SOU:er som Linköpings universitet utvecklat och tillhandahåller.

Digitalisering av dagstidningar

KB har under året vidareutvecklat söktjänsten för digitaliserade dagstidningar och ytterligare material har tillkommit då biblioteket ersatt mikrofilmning av svenska dagstidningar med digitalisering av desamma. Ett stort problem som fortfarande ej är löst är att upphovsrättslagstiftningen endast medger att äldre tidningar kan tillgängliggöras fritt, övrigt material kan bara läsas på plats i KB:s lokaler. Det är dock möjligt att fritt söka i materialet över nätet.

Digitaliseringen av pliktleveranser har löpt på under året och tidningarna har varit uppe i gränssnittet på två till fyra månader efter att vi har mottagit dessa. 2015 kommer att omfatta cirka 2,1 miljoner sidor, en viss minskning jämfört med 2014. I och med digitaliseringen går det numera att få fram exakta siffror på omfattningen. Under året har vi kommit ikapp den eftersläpning som fanns från 2014 samtidigt som KB digitaliserat material från 2013.

EUscreenXL

KB arbetar för att tillgängliggöra svenskt tv-material i det EU-finansierade EUscreenXL-projektet. Projektet, som påbörjades 2013 och avslutas sista februari 2016, har under året fortskridit enligt plan. 762 audiovisuella objekt från perioden 1964-1965 publicerades på portalen. Inom projektet har även under året cirka 8 000 biografprogram, så kallade stolpaffischer, gjorts tillgängliga genom Europeana och på biografblad.kb.se. Projektet delredovisades för EU-kommissionen i maj.

Filmarkivet.se

Arbetet inom det av Riksbankens Jubileumsfond finansierade projektet *Filmarkivet.se – en filmhistorisk plattform* (löper 2013-2016) har fokuserat på att starta webbplatsen filmarkivforskning.se. Sidan är en dedicerad forskningsdel av filmarkivet.se. Under året har äldre svensk filmlitteratur, filmprogram, biografprogram, priskuranter och annat filmrelaterat material gjorts tillgängligt.

Digitalisering av audiovisuellt material

Antalet digitaliserade timmar som lagrats under året är färre än året innan och uppgår till 116 415 timmar. En bidragande orsak till denna minskning är att bärare och dess innehåll som filerna skapas utifrån inte är homogena. Materialet kräver omfattande preparering och manuell hantering för att kunna bli användbart för användarna. Vissa format behöver överföras två gånger då första överföringen uppvisar brister som kan åtgärdas vid en andra överföring.

KB:s tvärgående arbete med digitaliseringsfrågor

Utöver KB:s linjeorganisation finns även ett behov av att definiera och planera hur arbetsflöden som löper tvärs över linjeorganisationen ska bedrivas. Detta görs i program, som ska koordinera arbetsflöden och processer som löper över flera avdelningar och enheter. Digitaliseringsprogrammet har under året bland annat arbetat med följande:

- ett omfattande förarbete med syfte att bygga upp en digitaliseringsprocess för avancerad OCR-bearbetning. Målet var att påbörja en produktion av textråvara för forskningsändamål samt textresurser för anpassning för funktionsnedsatta
- arbetet med att dokumentera digitaliseringsprocesserna på KB – ett arbete med tydliga konsekvenser för samarbetet över avdelningsgränserna samt behovet av öppenhet kring beslutsgångar och prioriteringar. Utgångspunkten var ett gemensamt projekt, mellan avdelningarna för fysiska och digitala samlingar, kring en bevarandeplan för KB:s samlingar av fysiska bärare.

Digitalisering i samarbete med andra aktörer

Digisam – ett samarbete inom digitaliseringsområdet

Inom ramen för Digisam har KB medverkat i arbetet i Digisams beredningsgrupp, samordnat Digisamfrågor internt på KB, varit engagerad i att ta fram en modell för avtalslicenser för ABM-institutioners användning av fotografisk bild.

Vidare har KB lett och varit sekreterare i en arbetsgrupp med syfte att ta fram en modell för effektivt resursutnyttjande inom ABM-området vid digitalisering av ljud och rörlig bild, tagit fram modell för och introducerat en pilot för digitalisering av audiovisuellt ABM-material vid Filmarkivet i Grängesberg samt lett arbetet runt remissvar angående Digisams fortsatta verksamhet.

Produktioner, seminarier och utställningar

KB var samarbetspartner i medieproduktion av en samlingsvolym, Widerbergboxen, som gav tillfälle till ett antal filmvisningar och föredrag.

Seminarie serien ”Forskning pågår” gav forskare som använder KB som sin arbetsplats tillfälle att presentera sina arbeten för andra. KB:s monter närvaro och scenprogram på Bok- och biblioteksmässan präglades bland annat av temat yttrandefrihet och den svenska tryckfrihetsordningen genom jubileumsprojektet ”Fritt ord 250”. Ett flertal andra seminarier anordnades under året med teman inom ramen för KB:s uppdrag.

KB har under året synliggjort sina samlingar i tre utställningar. *Mode på KB* och *1994* egenproducerades. I utställningen *Flyers*, som samproducerades med Beckmans Designhögskola, presenterades ett material som donerats till KB och som nu kommer framtida forskare tillgodo.

Tabell 14 Antal fysiska besökare

	2015	2014	2013	2012	2011
Antal besökare	131 829	167 575	131 275	132 150	164 675

Antalet besökare räknas med stickprovsmetod och extrapoleras för 12 månader. Endast en betydande förändring kan med säkerhet avläsas.

Tabell 15 Antal nytillkomna låntagare

	2015	2014	2013	2012	2011
Tryckt material	4 652	5 988	5 852	5 329	5 625
Audiovisuellt material	884	957	952	1 138	814
Summa	5 536	6 945	6 804	6 467	6 439

Tabell 16 Antal lån tryckt material

	2015	2014	2013	2012	2011
Allmän läsesal	55 702	59 730	60 359	58 838	60 691
Specialläsesal tryck	8 010	11 209	8 444	7 075	6 734
Specialläsesal handskrifter	4 574	4 699	4 664	4 250	4 401
Summa läsesalslån	68 286	75 638	73 467	70 163	71 826
Hemlån	14 772	17 004	16 179	15 969	16 134
Omlån	5 625	6 104	5 366	7 247	7 756
Totalt hemlån	20 397	23 108	21 545	23 216	23 890
Summa lån	88 571	98 746	95 012	93 379	95 716

Tabell 17 Antal fjärrlånebeställningar

	2015	2014	2013	2012	2011
Summa tryckt material	8 181	9 256	9 072	9 979	10 145
<i>varav Fjärrlån in</i>	2 638	3 204	2 763	2 777	3 049
<i>varav Fjärrlån ut</i>	5 543	6 052	6 309	7 202	7 096
Audiovisuellt material	5 730	5 717	7 234	6 958	6 379

Från och med 2015 redovisas antalet lån, dvs. inte beställningar, för det fysiska materialet. Fysiska och elektroniska kopior är inte medtagna.

Tabell 18 Handskrifter

	2015	2014	2013	2012	2011
Läsesalslån	4 574	4 689	4 250	4 250	4 383
Intern framtagning	938	1 058	1 066	1 840	1 106
Fjärrlån/ut	0	-	3	6	7
Fjärrlån/in	0	2	5	3	5
Lån till utställningar	3	1	1	3	3

Statistiken tas fram manuellt. *Intern framtagning* omfattar material som inte lånas ut över disk eller fjärrutlånas utan som tas fram för visningar, för att besvara låntagarfrågor, för katalogisering, eller för reproduktion. *Lån till utställningar* mäter antal utställningar. Flera objekt kan utlånas till varje utställning.

Tabell 19 Kartor och bilder

	2015	2014	2013	2012	2011
Läsesalslån	2 544	6 309	3 409	2 871	2 491
Reproärenden	752	632	Ca 785	792	729
Lån till utställningar	1	1	3	1	1

Lån till utställningar mäter antal utställningar. Flera objekt kan utlånas till varje utställning.

Tabell 20 Referensfrågor

	2015	2014	2013	2012	2011
HKB:s referensfrågor	1 588	1 676	1 519	1 528	1 550
<i>Varav + 20 min</i>	654	685	757	730	594
<i>Varav +3 tim.</i>	85	76	51	44	47

Referensfrågor redovisar antalet ärenden som inneburit omfattande efterforskningar.

Tabell 21 Användning av förvärvade e-resurser

	2015	2014	2013	2012	2011
Sökningar i bibliografiska databaser	9 245	8 799	9 496	10 656	8 427
Sökningar i fakta- och nyhetsdatabaser	3 754	3 878	-	-	-
Framtagna fulltextdokument i databaser	33 472	49 262	38 896	50 205	37 480

Tabell 22 Antal timmar uppspelade filer

	2015	2014	2013	2012	2011
Uppspelade filer Audiovisuella medier	28 750	51 970	212 562	124 295	60 392

Tabell 23 Antal digitaliserade timmar

	2015	2014	2013	2012	2011
Antal digitaliserade timmar	116 415	151 774	199 000	240 616	248 682

Foto: Jens Gustavsson

Nationell överblick och samverkan

Nationell överblick över biblioteksområdet samt främja samverkan och utveckling inom området

KB ska enligt regleringsbrevet lämna en fördjupad redovisning av myndighetens insatser och uppnådda resultat på biblioteksområdet enligt 5§ i KB:s instruktion.

KB ska enligt instruktionen ha en nationell överblick över biblioteksområdet samt främja samverkan och utveckling inom området. Myndigheten ska särskilt svara för:

1. biblioteksstatistik enligt lagen (2001:99) om den officiella statistiken och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken,
2. det nationella biblioteksdatasystemet LIBRIS, och
3. den uppföljning som myndigheten ska göra tillsammans med de regionala biblioteksverksamheterna och kommunerna av hur de biblioteksplaner som kommuner och landsting antar i enlighet med bibliotekslagen (2013:801) har utformats och hur de används.

KB ska även enligt instruktionen

- svara för frågor om samverkan mellan forskningsbibliotek när det gäller digitalisering och digitalt tillgängliggörande, och analysera utvecklingen inom forskningsbiblioteken i landet.
- verka för utveckling och samordning av digitala tjänster och system inom biblioteksväsendet.

KB vill lyfta fram:

KB har inrättat *Forum för nationell bibliotekssamverkan och utveckling* – en ny samverkansplattform som ska stödja KB i att utföra uppdraget att ha nationell överblick och främja samverkan och utveckling inom biblioteksområdet.

KB har för första gången presenterat en samlad nationell biblioteksstatistik för alla bibliotekstyper.

KB har inom projektet som syftar till att vidareutveckla den nationella databasen SwePub utarbetat och reviderat nationella riktlinjer för registrering av forskningsoutput⁶. KB har också i samverkan med Vetenskapsrådet tagit fram en nationell klassificering av forskningsoutput som ersätter en tidigare indelning i publikationstyper.

⁶ Med forskningsoutput avses forskningsresultat. Benämningen output är inte begränsad till textbaserade publikationer utan kan också omfatta dataset, patent och konstnärliga arbeten m.m.

Nationell överblick över biblioteksområdet samt främja samverkan och utveckling inom området

KB:s inflytandestruktur, ett verktyg för dialog om prioriteringar med företrädare för bibliotekens huvudmän eller myndigheter med koppling till bibliotekssektorn, har efter en extern utvärdering (Almerud, 2014) och ett remissförfarande ersatts med en ny samverkansplattform, *Forum för nationell bibliotekssamverkan och utveckling*. Denna plattform ska stödja KB i att utföra uppdraget att ha nationell överblick och främja samverkan och utveckling inom biblioteksområdet och vara öppen och flexibel för de konstanta förändringar som pågår inom biblioteksväsendet, samt främja biblioteksutvecklingen i allas gemensamma intresse. Inom Forum finns bland annat Statens kulturråd, Myndigheten för tillgängliga medier (MTM), Skolverket, Sveriges kommuner och landsting (SKL), Sveriges universitets- och högskoleförbund (SUHF), utbildningsinstitutionerna inom Biblioteks- och Informationsvetenskap och Vetenskapsrådet representerade. KB har även formaliserade samarbetsavtal med bland annat Statens kulturråd, MTM och SUHF.

Officiella biblioteksstatistiken

2015 skickades en omarbetad biblioteksstatistikenkät ut till alla offentligt finansierade bibliotek som på något sätt är tillgängliga för allmänheten (skolbibliotek: eleverna) och har minst en halvtidstjänst avsatt bemanning för biblioteksverksamhet. Den nya urvalsramen möjliggör att följa utvecklingen av antalet bemannade bibliotek. En samlad enkät för alla olika bibliotekstyper medförde att det var första gången i Sveriges historia som en samlad nationell biblioteksstatistik kunde presenteras.

För att underlätta uppgiftslämnarbördan och samtidigt presentera statistiken på ett mer lättöverskådligt sätt för användarna fortsatte satsningen på det av KB egenutvecklade biblioteksstatistiksystemet som innehåller både databas och webbenkät samt verksamhetsrapporter med diagram och tabeller. Ett syfte med rapporterna är att underlätta uppföljningen av kvantitativa mål i de kommunala och landstingskommunala biblioteksplanerna. Biblioteksstatistiksystemet är tekniskt konstruerat så att det möjliggör samredovisning av olika kommunala bibliotekstyper i en och samma enkät vilket också underlättar uppgiftslämnarbördan. Flera kommuner valde redan 2015 att samredovisa folk- och skolbibliotek eftersom man använder samma bibliotekssystem.

Biblioteksplaner och kvalitetsdialog

Under 2015 ökade aktiviteterna i kommunerna med att skriva nya planer eller revidera befintliga och minst 53 nya kommunala biblioteksplaner samt fyra regionala biblioteksplaner (Stockholm, Uppsala, Jönköping och Västernorrland) tillkom. I genomsnitt tar det cirka två år från det att ett politiskt uppdrag delats ut

tills dess att biblioteksplanen är politiskt antagen. Det ökande antalet antagna biblioteksplaner som tillkommit under 2015 är det första tecknet på att uppdraget i bibliotekslagens § 18 paragraf har gett resultat. 92 regionala eller kommunala biblioteksplaner har slutår 2016 eller senare. Till dessa kommer ett fåtal planer som inte anger slutåret i sitt plandokument. 37 biblioteksplaner har slutår 2015, vilket betyder att från och med januari 2016 saknar drygt 200 kommuner en aktuell plan. Av dessa är det ett 20-tal kommuner som aldrig haft någon biblioteksplan.

Det övergripande målet för kvalitetsdialog är att biblioteksverksamheternas kvalitet ska höjas och arbetet med att förbättra biblioteksplanerna är en väg att uppnå detta. Sedan 2014 finns målet 100 procent gällande biblioteksplaner. Syftet med kvalitetsdialog är vidare att stödja målet med full implementering av bibliotekslagen. Transparens, samverkan kring biblioteks kvalitet, delaktighet och lärande är ledord för dialogen. Under 2015 har tre arbetsgrupper arbetat med att ta fram stödjande texter som handledning till processen kring biblioteksplanen. Att få uppdrag att skriva en biblioteksplan, att involvera och skapa förankring och delaktighet kring planarbetet, att koppla planen mot mål och visioner i andra plandokument samt att formulera uppföljningsbara mål är områden som behandlats.

Libris – nationell biblioteksinfrastruktur

Libris nationella biblioteksinfrastruktur omfattar flera tjänster: Libris samkatalog, Libris webbsök, Libris fjärrlån, Libris uppsök – söktjänst för uppsatser och examensarbeten från svenska lärosäten, Sondera – samsökningstjänst för Libris, SMDB (Svensk mediedatabas, KB) och NAD (Nationell ArkivDatabas, Riksarkivet), SwePub – Svensk vetenskaplig publicering, referenser till de forskningspublikationer som finns registrerade i för närvarande cirka 30 lärosätens publiceringsdatabaser, SwePub för analys och bibliometri.

Libris är ett samarbete och innehållet i databasen byggs upp gemensamt tillsammans med cirka 400 biblioteksorganisationer som registrerar sitt material i Libris.

Katalogsystem

Under 2015 har utveckling av ny systeminfrastruktur för Libris-systemen fortsatt. Arbetet består av utveckling av ett nytt verktyg för att registrera material i systemet och ett omfattande arbete med att byta ut det format i vilket data sparas så att systemet kan hantera länkade data. Det nya systemet ska ersätta det befintliga kommersiella katalogsystemet för att klara nya, ökade krav på flexibilitet, tillgänglighet och förbättrade möjligheter till distribution av metadata.

Libriskollektivet växer

Libris samkatalog bygger på samverkan mellan deltagande bibliotek. Från och med 2011, i och med KB:s utökade uppdrag, arbetar KB aktivt med att välkomna alla offentligt finansierade bibliotek in i Libris. Under 2015 har KB fortsatt arbetet med att kartlägga behov och knyta nödvändiga kontakter för att förbättra Libris modeller för postförsörjning så att dessa blir bättre anpassade för alla svenska bibliotek. KB har också regelbunden kontakt med de leverantörer av såväl system som data som verkar på den svenska marknaden.

Under året har tillströmningen av folkbibliotek som vill delta i Librissamarbetet fortsatt. Överenskommelser har träffats med 24 enskilda bibliotek under året och ytterligare ett flertal bibliotek har annonserat att de kommer att gå med under 2015-2016.

E-böcker via Librissystemen

Regeringen har gett KB i uppdrag att tillgängliggöra e-böcker via Libris-systemen gentemot det allmänna biblioteksväsendet. E-boksprojektet som inleddes under senare delen av 2015 är en del av uppdraget att ta fram förslag till en nationell biblioteksstrategi. Uppdraget, som tilldelats särskilda medel, är en fortsättning på tidigare försöksverksamhet, vilken slutrapporterades till Kulturdepartementet under 2015.

E-boksprojektet påbörjade under året en kunskapsinhämtning och samverkans- och resursplanering. En kartläggning av läsarnas behov har inletts. Syftet med projektet är att ta fram en nationell lösning som underlättar tillgång till och läsning av fria såväl som licensierade e-böcker, liksom att stödja mer administrativa behov kring tillgängliggörande av e-böckerna.

E-resurser från länkserver till Libris

För att kunna erbjuda en uppdaterad nationell katalog erbjuder Libris importrutiner för maskinell hantering av bibliotekens avtalsbundna e-resurser. Anslutna bibliotek exporterar fulldumpar på sitt lokala bestånd till Libris som sedan importerar dem via en schemalagd rutin.

Öppenhet och länkade data

Öppenhet och länkade data fortsätter att vara av strategisk vikt för Librissystemen. Länkade data utgör den tekniska grunden för det nya katalogsystemet. Det ligger i sakens natur att vi i vårt arbete kring länkade öppna data aktivt söker externa samarbetspartners.

Arbetet med att tillgängliggöra Librisdatabasen under en öppen licens (CC0), påbörjades 2011 då den svenska nationalbibliografin och KB:s auktoritetsdata tillgängliggjordes. Under 2015 har arbetet med att utöka den delmängd som kan tillgängliggöras under öppen licens fortsatt.

KB arbetar aktivt med att vidga begreppet öppenhet inom organisationen och arbetet innefattar numera inte bara metadata utan omfattar även tillgång till själva objekten, tillgängliga gränssnitt, tillgänglig kod och öppethållande av lokaler. KB verkar för att tillhandahålla öppna data i så stor utsträckning som möjligt. Det långsiktiga målet är att bidra till bättre förutsättningar för vidareutnyttjande av myndighetens data.

Öppna data är data som vem som helst fritt får använda, återanvända och distribuera
Länkade data (*Linked data/LD*) är data som publiceras på ett sådant sätt att de blir tekniskt lätt åtkomliga och användbara
Länkade öppna data (*Linked open data/LOD*) är data som är öppna både i betydelsen ”fri att använda” och ”tekniskt möjlig att få tillgång till”
Om **licensiering**: genom att ange olika licenser kan man ställa krav till exempel på att källan ska uppges då data återanvänds, eller att innehållet ska delas på samma sätt även i nästa led. Exempel på en öppen licens är Creative Commons, nivå 0 (CC 0, <http://creativecommons.org/publicdomain/zero/1.0/>).
Öppna data måste inte vara länkade, och länkade data behöver inte vara öppna. Då det rör sig om länkade data från den offentligt finansierade bibliotekssektorn (*Library linked data: LLD*) är det dock rimligt att sträva efter publicering under en så öppen licens som möjligt och bidra till den globala mängden öppna länkade biblioteksdata (*LLOD*).

Användning av Libris nationella fjärrlånesystem

Cirka 1 600 biblioteksenheter i Sverige har tillgång till Libris fjärrlån och cirka 1 000 biblioteksenheter inom Sverige, varav en tredjedel folkbibliotek, använde Libris fjärrlånesystem för beställning av böcker och artiklar från andra bibliotek under 2015.

Drygt 400 utländska bibliotek har tillgång till systemet och under året användes systemet aktivt av 250 utländska bibliotek från Danmark, Finland och Norge. Material finns numera i allt större utsträckning tillgängligt i elektronisk form och antalet fjärrlånebeställningar har minskat kontinuerligt under 2000-talet. Under 2014 noterar vi ett trendbrott då antalet kopiebeställningar ökat med 14 procent och antalet bokbeställningar minskade med cirka tre procent i jämförelse med år 2013. Under 2015 gick trenden åter nedåt och antalet kopiebeställningar minskade cirka en procent och antalet bokbeställningar med cirka sex procent i jämförelse med 2014.

Tabell 24 Antal fjärrlånebeställningar i Libris nationella fjärrlånesystem

	2015	2014	2013	2012	2011
Summa	234 155	247 166	248 837	264 441	280 584
<i>Därav folkbibliotek</i>	<i>123 912</i>	<i>129 381</i>	<i>132 678</i>	<i>137 644</i>	<i>145 795</i>
<i>Därav bokbeställningar</i>	<i>200 687</i>	<i>213 237</i>	<i>219 158</i>	<i>231 568</i>	<i>247 112</i>
<i>Därav kopiebeställningar</i>	<i>33 468</i>	<i>33 929</i>	<i>29 679</i>	<i>32 873</i>	<i>33 472</i>

Tjänsten Libris låntagarbeställningar är en del av Libris fjärrlån och syftar till att minska handläggningstiden för fjärrlån samtidigt som användaren får en mer aktiv roll i beställningsprocessen. Systemet används nu av 49 bibliotek med totalt 106 utlåningsenheter. Antalet beställningar uppgick 2015 till 33 196 vilket är en minskning med cirka 11 procent jämfört med 37 345 beställningar 2014.

Övrigt

Skolbibliotek

En myndighetsövergripande grupp med uppdrag att arbeta specifikt med skolbiblioteksfrågan har bildats. Fokus blir inledningsvis att bidra till den omvärldsbevakande delen av arbetet med nationell biblioteksstrategi med hjälp av material och erfarenheter från respektive myndighets perspektiv. Genom att samverka över myndighetsgränserna kan det arbete som redan görs gällande skolbiblioteksfrågor bättre tillvaratas samt säkerställa att inga uppdrag hamnar mellan stolarna. Deltagande myndigheter är KB (sammankallande samt sekreterare), Kulturrådet, Medierådet, Myndigheten för tillgängliga medier, Skolinspektionen, Skolverket, Specialpedagogiska skolmyndigheten och Statens Medieråd.

Centrala avtal för elektroniska informationsresurser

Under namnet Bibsamkonsortiet sluter KB licensavtal med förlag och databasproducenter i syfte att effektivisera tillgång till elektroniska informationsresurser för högre utbildning och forskning. Konsortieformen ger lägre priser och rationell administration vilket renderar tidsbesparing för deltagande institutioner och i slutändan främjar forskares och studenters möjlighet till en god informationsförsörjning. År 2015 anslöt 72 universitet, högskolor och statligt finansierade forskningsinstitut till ett eller flera av KB:s 43 centrala licensavtal. Avtalen omfattar 74 olika e-resurser och omsatte totalt närmare 317 miljoner kronor, vilket är en ökning med 14 procent jämfört med 2014.

I september 2015 startades ett ettårigt pilotprojekt för användningsstatistik för att möjliggöra analys av användningen av e-resurserna både på organisations- och konsortienivå. KB har även ingått ett treårigt utvecklingspartnerskap med ett danskt företag rörande ett administrativt konsortiesystem för fortsatt effektivisering av verksamheten.

Utbildningar

Under 2015 samordnade KB utbildningar för drygt 1 900 deltagare vid 29 olika tillfällen. Konferenser och seminarier har arrangerats i samarbete med organisationer som Digisam, IFLA, SWE-CLARIN och universiteten i bland annat Stockholm och Umeå. Även utbildningar inom Libriskatalogisering, Deweyklassificering och förhandlingskompetens har erbjudits. Syftet är att inom det nationella uppdraget stärka biblioteken samt bidra till ökad samverkan inom biblioteksområdet nationellt.

Foto: Jens Gustavsson

Särskilda återrapporteringskrav

Särskilda återrapporteringskrav

Digital lagring

KB ska enligt regleringsbrevet redovisa hur volym och kostnader för digital lagring har utvecklats de tre senaste åren samt bedöma framtida lagringsbehov och kostnaderna för detta.

Tabell 25 Utveckling av volym och kostnader för digital lagring vid KB

Uppgifter om volym och kostnader ¹	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Akkumulerad (Pb) originaldata inkl. kopior	8	10	12	18	21	24	27
Volymökning per år (Pb) Inkl.kopior	2	2	3	2	3	3	3
Direkt hänförliga kostnader (tkr) ²	8 900	9 000	10 300	8 600	6 400	4 800	4 300

1) KB, Utredning av KB:s lagring 2013 (dnr 170-KB 102-2013)

2) Under posten direkt hänförliga kostnader redovisas kostnader för avskrivningar och räntor, bandkostnader och personalkostnader avgränsat till it-drift (1,25 åak) och from 2015 bedömt 2 årsarbetskrafter (ÅAK) p.g.a. arbete med ny lagringslösning (migrering). Det finns osäkerheter i behov av framtida investeringar eftersom behovet av lagring påverkas av många olika faktorer.

Under 2016 kommer KB att migrera data till ett nytt lagringssystem vilket föranleder ökningen i posten ”Akkumulerad (Pb) originaldata inklusive kopior” jämfört med föregående årsredovisning. Trots ökningen av data kommer inte kostnaderna att öka i motsvarande grad.

Samarbetsprogram

KB ska redovisa vilka samarbetsprogram myndigheten lämnat ekonomiskt stöd till, beloppen på de ekonomiska bidragen för programmen och en analys av resultaten av programmen.

KB har sedan 1988 delat ut projektmedel. Det övergripande syftet för utlysningarna har varit att främja informationsförsörjningen till högre utbildning och forskning. KB beslutade 2013 att ta fram andra former för utvecklingsarbete i samverkan med biblioteken och att fasa ut den gamla modellen. Någon ny modell är ännu inte antagen och under 2015 har istället fyra projekt från den gamla modellen förlängts och förstärkts med extra medel. Projekten har bland annat bidragit till ökad kunskap om system som är utvecklade med öppen källkod, tillgång till bättre användningsstatistik för elektroniskt material, internationellt utbyte kring katalogiseringsfrågor och ökad kunskap bland lärarstudenter om skolbibliotek som pedagogiska resurser.

Tabell 26 Ekonomiska bidrag för samarbetsprogram*Avslutade projekt som fått de innehållna 10 % av beviljat stöd under året:*

Projekttitel	Belopp tkr
Strategier för bibliotekens roll i vuxnas lärande	39
En fri molntjänst för OCR	68
IMPACT – Effekt i Sverige	33
Koha + Libris – billigare, bättre och en fri infrastruktur	62
Förvärv av digitala personarkiv och digital forensics	70
Användningsstatistik ur ett konsortieadministrativt perspektiv	42
Nya metadata i bibliotekets vaRDag	38
Förvara för samtiden eller bevara för framtiden	30
Att lekfullt utforska vår data – spelifiering av publikationsmetadata	22
Söka verktyg på golvet – en pilotprojekt där barn utformar framtidens sökverktyg	52
Att åstadkomma förändring med hjälp av utvärdering	39
Återbetalning Blekinge Tekniska högskola	-7
	488

Projekt som förlängts under 2015 och fått 100 % av förlängningsmedlen beviljade under året:

Projekttitel	Belopp tkr
Koha + Libris – billigare, bättre och en fri infrastruktur	1 400
Nya metadata i bibliotekets vaRDag	147
Högskolebibliotek och skolbibliotek som pedagogiska resurser	197
	1 744

	Belopp i SEK
Totalt	2 232

Utöver beviljade bidrag ovan har följande samarbetsprogram bedrivits i KB:s regi

	Belopp tkr
Användningsstatistik ur ett konsortieadministrativt perspektiv	1 287

Kompensation för omkostnader vid fjärrutlåning

Sedan 1995 har KB fördelat den så kallade fjärrlånekompensationen, en subvention för den expeditionskostnad som uppstår hos det utlånande biblioteket, handläggning och faktiska utgifter i form av packmaterial och porto. 1996 antogs en riktlinje och en bestämmelse för hur kompensationen ska räknas och fördelas. 1997 gjordes ändringar i definitionen av fjärrlån och 2006 kopplades subventionen till insamling av statistik samt möjlighet att ingå i KB:s licenskonsortium Bibsam. Samtidigt lades också avgiftsriktlinjerna fast och ett regelverk som kopplade till bland annat bibliotekens öppethållande och allmänhetens tillgång till biblioteken introducerades. 2007 ändrades namnet på gruppen bibliotek som erhållit subventionen från Bibsambibliotek till Samverkansbibliotek. Mellan 2006 och 2014 har KB fördelat medlen på samma sätt. 2014 infördes ett så kallat golv, det vill säga att bibliotek med ett netto som understiger 100 nettolån inte kvalificerar för utbetalning.

Dock kvarstod behovet av ett nytt klargörande beslut angående vilka bibliotek som kan komma att få del av subventionen. Dels finns inte längre någon koppling mellan fjärrlånekompensation och statistikinsamling då regeringen 2011 utsåg KB till statistikmyndighet för biblioteksstatistik. Även kopplingen till Bibsam-konsortiet avslutades 2011 och samma år erhöll KB det utökade uppdraget som myndighet för hela det allmänna biblioteksväsendet. I samband med detta blev både namnfrågan och regelverket för vilka bibliotek som kan erhålla fjärrlånekompensation något som behövde översyn.

En utredning tillsattes och under 2015 fattades beslut om nya regler för subventionssystemet fjärrlånekompensation. I praktiken är det fortfarande i stort samma bibliotek som erhåller ersättning enligt samma uträkningsmodell med hänsyn tagen till golvet. Resultatet av regeländringarna är en effektivare hantering för KB. För biblioteken har det blivit klart och tydligt vilka regler som gäller och vilka bibliotek som kan komma ifråga för utbetalning. Uppgiftslämnarbördan för berörda bibliotek har minskat och underlättats genom införandet av en digital tjänst för kontroll och godkännande av uppgifterna uträkningen baseras på.

Bidrag till KB:s partners i det nationella uppdraget

KB fördelar årligen verksamhetsbidrag till Sveriges depåbibliotek och lånecentral i Umeå samt till Internationella biblioteket i Stockholm i syfte att stödja kompletterande medieförsörjning och kompetensutveckling till i första hand folkbiblioteken.

Sveriges depåbibliotek och lånecentral har också i uppdrag att genom kompetensutveckling stödja folkbibliotekens anslutning till samarbetet kring den nationella bibliotekskatalogen Libris och driver arbetsgruppen Folkbibliotekens samverkan i Libris.

Internationella biblioteket har, förutom att hantera fjärrlån av mångspråkig media och berika Libriskatalogen med poster för mångspråkig media, arbetat i projektform med att filma föreläsningar på exempelvis polska och ryska.

KB fördelar dessutom utvecklingsbidrag till Malmö stadsbibliotek för utveckling av webbtjänster och till Regionbibliotek Stockholm för att utveckla och testa metoder för kvalitetsutveckling. Samarbetet med Regionbibliotek Stockholm avslutas enligt plan 2015.

Tabell 27 Bidrag till partners

Bidrag till partners	Tkr
Internationella bibliotekets lånecentral	6 612
Malmö stadsbibliotek	773
Regionbibliotek Stockholm	1 000
Sveriges depåbibliotek och lånecentral	6 128
Samt projektstöd	108
	14 621

Kultursamverkansmodellen

KB ska under 2015 delta i det samverkansråd vid Statens kulturråd som ska hantera frågor om statens roll och ansvar inom ramen för kultursamverkansmodellen

KB har deltagit i beredningen av sju kulturplaner som avser planperioder från och med 2016 samt revideringar och kompletteringar från övriga län/regioner som befinner sig i en löpande planperiod. Skillnaderna mellan årets kulturplaner har varit stor när det gäller utformningen av beskrivningarna av den regionala biblioteksverksamheten. Sambandet mellan de regionala kulturplanerna och regionala biblioteksplaner betonas, men fungerar ännu inte tillfredsställande då de inte har synkroniserade planperioder, vilket försvårar läsning och bedömning av kulturplanerna.

Även i beredningen 2015 konstateras att följsamheten mot bibliotekslagen ännu inte infunnit sig i alla nya kulturplaner. Bristerna handlar främst om att alla prioriterade grupper inte har behandlats i planen. Barn och unga finns alltid med, men med varierande kvalitet på målen och beskrivningarna. Annat modersmål än svenska, minoriter och service riktat mot funktionsnedsatta är svagare beskrivet. Från regeringens tvärgående perspektiv saknas i vissa fall mål mot hbtq, jämställdhet och jämlikhet.

Ett antal regionala kulturplaner har lyft flyktingar och asylmottagande som skäl att förändra och förstärka delar av biblioteksverksamheten som riktar sig mot grupper som inte har svenska som modersmål och som har behov av stärkta digitala kunskaper.

KB noterar att det på grund av länens/regionernas organisatoriska konstruktioner blir allt svårare att avläsa aktuellt läge för den regionala biblioteksverksamheten. När regionerna bildar kulturutvecklande grupperingar på tvärs över konstområdena går det inte att följa personal- eller anslagsutveckling. Målbeskrivningarna blir mer allmänt hållna för att fungera på tvärs och det är svårt att följa huruvida den regionala biblioteksverksamheten följer bibliotekslagens intentioner.

Litteraturen är ett nytt konstområde inom kultursamverkansmodellen och har av länen/regionerna hanterats på olika sätt. Antingen som ett eget område utan koppling till biblioteksverksamheten, eller som en utvidgning av biblioteksverksamheten. Troligen tar det några år innan det stabiliserar sig hur län/regioner hanterar konstområdet litteratur och dess kopplingar till regional biblioteksverksamhet.

Nationella riktlinjer för öppen tillgång till vetenskaplig information

KB ska stödja Vetenskapsrådets uppdrag att utforma nationella riktlinjer för öppen tillgång till vetenskaplig information (Open Access), särskilt när det gäller öppen tillgång till forskningsresultat.

Vetenskapsrådet publicerade rapporten ”Förslag till nationella riktlinjer för öppen tillgång till vetenskaplig information” i januari 2015. Under året har fokus legat på att informera om detta förslag samt att delta i planering och genomförande av Utbildningsdepartementets hearing angående förslaget. Detta arbete har skett inom ramen för KB:s program OpenAccess.se.

KB har vidare deltagit med en representant i Vetenskapsrådets nationella styrgrupp för forskningsinformation som startade i januari 2015. Syftet är att gagna svensk forskning genom att tillgodose de nationella förutsättningar som behöver finnas på plats för att ovan nämnda aktörer ska få effektiv tillgång till högkvalitativ forskningsinformation. Styrgruppen leder arbetet med att ta fram och förnya vision och målbild för svensk forskningsinformation.

Samarbetsprojekt inom Open Access

KB har deltagit i EU-projektet OpenAIRE2020, som startade i januari 2015 och är en fortsättning på OpenAIRE plus. Projektets syften är att skapa en infrastruktur för fria publikationer och forskningsdata från EU:s sjunde ramprogram respektive forskningsprogrammet Horizon 2020. KB har även deltagit i projektet PASTEUR4OA, vars mål är att utveckla open access-strategier och riktlinjer på nationell nivå och underlätta samordning av dem mellan EU:s medlemsstater.

KB medverkar i projektet Kriterium, en portal för granskning, publicering och spridning av högkvalitativa vetenskapliga böcker i linje med etablerade open access-principer. Övriga medverkande är Göteborgs universitet, Lunds universitet och Uppsala universitet samt representanter från Vetenskapsrådet, Riksbankens Jubileumsfond, Nordic Academic Press och Makadam förlag.

KB har även skrivit under en petition från LERU (League of European Research Universities) vilken har som syfte att stärka samarbetet mellan alla de brukargrupper och organ som är involverade i forskning, vetenskaplig publicering och forskningsfinansiering, för att finna en hållbar lösning på det stora problemet med allt högre kostnader för vetenskaplig publicering.

SwePub – Stöd för fortsatt forskning

KB ska i samarbete med Vetenskapsrådet och med universitet och högskolor, genom SUHF, vidareutveckla databasen SwePub för att möjliggöra och kvalitetssäkra bibliometriska analyser. KB ska i samband med årsredovisningen redovisa hur uppdraget fortskrider.

KB utvecklar tjänsten SwePub för analys och bibliometri som riktar sig mot målgrupper som arbetar med bibliometri och databearbetning. Syftet med plattformen är att den ska underlätta för målgrupperna att hämta ut data för bibliometriska analyser samt att den ska motivera och stödja arbetet med att höja kvaliteten på metadata i lokala publikationsdatabaser. Tjänsten, som ännu inte är driftsatt, är en separat databas skild från SwePub söktjänst.

SwePub är tänkt att fungera som fristående eller som kompletterande datakälla till andra källor. Innehållet i SwePub täcker 85 procent av Web of Science (WoS) som idag är en av de huvudsakliga kommersiella källorna som används inom bibliometri. Vad gäller det omvända så täcker innehållet i WoS 59 procent av publikationerna i SwePub. I nuläget, då systemet bygger på frivilligt deltagande utan leveranskontroller, medges inte fullständiga bibliometriska analyser då kvaliteten på metadata inte är tillräckligt hög:

- 25 procent av databasen uppfyller de strängaste kraven och stödjer därmed flertalet analyser.
- 50 procent av databasen uppfyller lägre kvalitetskrav och saknar till exempel ämnesklassificering (under åren 2012-2014 saknar hälften av posterna ämnesklassificering enligt nationella riktlinjer).
- 5-10 procent av databasen utgörs av möjliga dubletter.
- Täckningsgraden varierar per lärosäte men alla utom två lärosäten deltar.

Projektet har utarbetat och reviderat *Nationella riktlinjer för beskrivning vetenskaplig output* och metadata-specifikationen SwePub MODS. Utöver dessa har projektet i samverkan med VR tagit fram *Svensk indelning av vetenskaplig output*, en nationell indelning av vetenskaplig output som omfattar såväl textbaserad som icke-textuell forskning och ersätter tidigare nationell kategorisering i publikationstyper. Projektet har under året inlett ett fördjupat nordiskt samarbete kring ett gemensamt nordiskt auktoritetsregister över publiceringskanaler. KB har tillsammans med VR formulerat en avsiktsförklaring att skapa ett svenskt auktoritetsregister.

Arbetet med vidareutvecklingen av SwePub bedrivs i projektform och syftar till att etablera en säker och effektiv infrastruktur för beskrivning, insamling och uttag av metadata om vetenskaplig output. Infrastrukturen är tänkt att stödja nationell utvärdering av forskning samt produktion och återanvändning av metadata om vetenskaplig output.

Nationell biblioteksstrategi

KB ska årligen i årsredovisningen redovisa hur uppdraget med förslag till en nationell biblioteksstrategi fortlöper.

Kungl. biblioteket fick 2015 uppdraget att ta fram en biblioteksstrategi för hela Sverige. Under sommarmånaderna rekryterades en nationell samordnare som började arbeta 1 september och som i sin tur rekryterade två utredare. De senare började sin anställning i slutet av året.

Under december gjordes en projektplanering samt en kommunikationsplan. Sekretariatet träffade flera biblioteksföreträdare samt intresseorganisationer som anmält intresse av idéutbyte kring strategiarbetet. Under december formulerades fyra externa uppdrag varav två är av forskningskaraktär. Uppdragen ska diskutera och fördjupa förståelsen inom följande områden: Förstudie gällande nationellt depåbibliotek och medieförsörjning, forsknings- och kunskapsöversikt gällande skolbibliotek, studie i form av följeforskning kring regeringens satsning på bemannade skolbibliotek och filmer med goda exempel från folk-, skol- samt universitets- och högskolebibliotek.

Samarbeten

KB ska lämna en redogörelse för samarbeten med andra myndigheter och organisationer, inklusive internationella organ, samt en bedömning av hur länge varje samarbete väntas fortgå.

Nedan presenteras samarbeten med internationella organisationer etc. En bedömning av hur länge varje samarbete väntas fortgå har inte varit möjligt att redovisa eftersom flera av dessa samarbeten är mångåriga. Nationella samarbeten redovisas där de hör hemma under respektive avsnitt.

CENL

CENL är den europeiska samarbetsorganisationen för nationalbibliotek.

COUNTER (Counting Online Usage of Networked Electronic Resources)

COUNTER är ett internationellt initiativ som underlättar för bibliotek, förlag och aggregatorer genom att upprätta standarder för hur användningsstatistik rapporteras på ett konsekvent, trovärdigt och kompatibelt sätt.

ICOLC

Sammanslutning av 200 bibliotekskonsortier världen över. Möten två gånger per år med information om nya elektroniska informationsresurser, prissättning av elektroniska informationsleverantörer samt andra frågor av betydelse för bibliotekskonsortier, styrelser och chefer.

COAR

Confederation of Open Access Repositories (COAR) är en internationell förening med över 100 medlemmar och partners från hela världen som representerar bibliotek, universitet, forskningsinstitut, statliga finansiärer och andra aktörer. COAR samlar repositoriesamfundet och stora repositorie-nätverk i syfte att stärka kompetensen, anpassa policydirektiv och praxis samt fungera som en global röst för repositoriesamfundet.

IFLA

KB har ett brett deltagande inom IFLA (International Federation of Library Associations and Institutions). KB är engagerad i grupper kring metadata, bevarande, tidningar, audiovisuella medier med flera. 2015 presenterade en KB-medarbetare under titeln *Digital inclusion in Sweden*, ett konferensbidrag som relaterade till Lyon-deklarationen och Sveriges arbete med Digidel och digital delaktighet. Cirka 170 åhörare deltog i sessionen.

LIBER

KB deltar aktivt i LIBER (Ligue des Bibliothèques Européennes de Recherche) – ett nätverk för Europas forskningsbibliotek som bland annat arbetar för en effektiv informationstjänst och tillgång till forskningsinformation. KB har bland annat representation i programkommittén för den internationella konferens som LIBER arrangerar årligen.

NAPLE

KB är medlem i NAPLE som är det internationella forumet för biblioteksmyndigheter i Europa. Det övergripande syftet är att främja nationella strategier och övergripande policyer för folkbibliotek samt identifiera områden för europeiskt samarbete.

NORDLIC

Samarbete mellan nordiska bibliotekskonsortier som arbetar med licensavtal för elektroniska informationsresurser.

SCOAP3

KB fungerar som svensk nationell nod i SCOAP3 (Sponsoring Consortia for Open Access Publishing in Particle Physics) och administrerar ekonomiska insatser från fem svenska deltagande lärosäten.

SPARC (the Scholarly Publishing and Academic Resources Coalition)

SPARC är en internationell sammanslutning av akademiska och vetenskapliga bibliotek som arbetar för att skapa ett mer öppet system för vetenskaplig kommunikation.

The European Library (TEL)

TEL är en Internettjänst som tillgängliggör fysiska och digitala tjänster från 48 europeiska nationalbibliotek, varav KB är ett.

World Digital Library

Är ett internationellt digitalt bibliotek som ligger under UNESCO och Library of Congress.

Personal och kompetensförsörjning

Kompetensförsörjning KB

Enligt förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag ska en myndighet redovisa de åtgärder som vidtagits för att säkerställa att kompetens finns för att fullgöra de uppgifter som framgår av myndighetens instruktion och vad regeringen, i förekommande fall, har angett i regleringsbrev eller i annat beslut. I redovisningen ska det ingå en bedömning av hur de vidtagna åtgärderna sammantaget har bidragit till att myndigheten har kunnat fullfölja dessa uppgifter.

För att KB ska fungera effektivt utifrån uppdrag och mål har fokus inom kompetensförsörjningen varit att uppnå förbättrad effektivitet såväl genom att utveckla våra stödprocesser som att fokusera på ledarskapsutveckling och arbetsmiljön inom KB. Vidare har verksamhet genomförts inom ramen för den arbetsgivarpolitiska strategin. Avslutningsvis redovisas personalstatistik för myndigheten.

Utveckling och innovation

Under 2015 har myndigheten arbetat med att effektivisera stödprocesser i syfte att ge förutsättningar för att bedriva en effektiv verksamhet inom givna ekonomiska ramar.

Chefsutvecklingsåtgärder har genomförts vid flertalet tillfällen för alla KB:s chefer i syfte att stärka arbetsgivarrollen vilket bland annat innefattat utbildning i arbetsrätt samt i att hålla lönesamtal. Vidare har alla medarbetare fått utbildning i statstjänstemannarollen och vilka krav den ställer på respektive medarbetare, särskilt vad avser offentlighet.

Introduktionsprogram för nyanställda har genomförts vid fyra tillfällen under året där utgångspunkten har varit myndighetens kulturella vision.

Myndigheten har även inom ramen för det lönestrategiska arbetet utöver sedvanlig lönerevision genomfört särskilda satsningar för att åstadkomma en önskad lönestruktur inom myndigheten. Vidare har myndigheten även genomfört en lönekartläggning för att identifiera och åtgärda eventuella osakligt satta löner.

En god arbetsmiljö främjar verksamhetsutvecklingen

Syftet med KB:s hälso- och arbetsmiljöarbete är bland annat att ge förutsättningar för en god arbetsrelaterad hälsa hos medarbetarna samt att ett systematiskt hälso- och arbetsmiljöarbete är en naturlig del av verksamheten.

Under 2015 har myndigheten prioriterat arbetsmiljöarbetet vilket bland annat innefattat att utveckla en ny form för att enhetsvis arbeta med såväl den psykiska som fysiska arbetsmiljön. Inför genomförandet har myndighetens chefer och skyddsombud fått utbildning för att ge förutsättningar för ett bra resultat.

Syftet är att bättre integrera arbetsmiljöarbetet i den dagliga verksamheten och därmed kunna arbeta med ständiga förbättringar.

En ny arbetsmiljöplan för 2015-2017 har utarbetats och samarbetet med skyddsombuden har stärkts genom flertalet insatser. Med anledning av den nya arbetsmiljöföreskriften som börjar gälla från och med april 2016 har informationsinsatser genomförts för myndighetens alla chefer för att klargöra chefsansvaret. Särskilda utbildningsinsatser kommer att genomföras under 2016. Även nya avtal med företagshälsovård har tecknats.

Aktiviteter utifrån resultatet av myndighetens enkät gällande vår digitala arbetsmiljö har genomförts och en ny mätning kommer att genomföras under 2016.

Aktiviteter inom ramen för myndighetens friskvårdsplan har genomförts, bland annat hälsoundersökningar för medarbetare som är 55+ samt fysiska aktiviteter som också bidragit till att öka gemenskapen mellan medarbetare.

För medarbetare som arbetar i yttre tjänst har genomförts utbildning i ergonomi med fokus på aktuella arbetsmoment.

Personalförsörjning

Myndigheten har under 2015 genomfört cirka 65 rekryteringsprocesser.

Under året har arbete genomförts med att förbättra och effektivisera rekryteringsprocessen. Detta har implementerats i samband med att myndigheten övergått till kompetensbaserad rekrytering. Alla chefer har utbildats i kompetensbaserad rekrytering och fått tekniska verktyg för en effektiv process. Detta i syfte att ha en kvalitativ och tydlig rekryteringsprocess där vi säkerställer att alla rekryteringar genomförs på ett likartat sätt samt att varje delmoment genomförs på ett effektivt sätt och därmed att den totala tidsåtgången för varje rekrytering reduceras.

Under 2015 har även arbetet med att förbättra och förenkla själva ansökningsprocessen utvecklats vidare gällande såväl KB:s webbplats som att utveckla våra sökanaler genom sociala medier.

Myndighetens personal

Myndigheten hade 331 anställda den 31 december 2015.

Av dem var 302 tillsvidareanställda. Könsfördelningen var mycket jämn; 52 procent kvinnor och 48 procent män. Medelåldern var 49 år, varav för kvinnor 49 år och för män 49 år.

Åldersstrukturen var jämn mellan åldersgrupperna 30-49 år (46,7 procent) och 50 år och äldre (52 procent).

Antalet tidsbegränsat anställda var den 31 december 29 personer med könsfördelningen 72 procent kvinnor och 28 procent män.

Under 2015 började 39 medarbetare och 40 medarbetare slutade. Personalomsättningen var 11,8 procent.

Antalet årsarbetskrafter för kalenderåret 2015 var 305 anställda.

Myndighetens sjukfrånvaro i procent av tillgänglig arbetstid har under 2015 ökat till 4,4 procent. Detta kan till del förklaras av att andelen långtidssjukfrånvaro av all sjukfrånvaro har ökat med närmare 6 procentenheter.

Tabell 28 Sjukfrånvaro i procent av tillgänglig arbetstid

Ålder och kön m m	2015	2014	2013	2012	2011
Totalt	4,4	3,2	3,0	3,5	3,5
Åldersgruppen 29 år eller yngre	3,7	*	2,7	1,5	2,0
Åldersgruppen 30-49	4,3	3,1	2,7	2,7	2,7
Åldersgruppen 50 år eller äldre	4,5	3,3	3,4	4,7	4,7
Kvinnors sjukfrånvaro	5,8	4,5	3,8	4,4	4,7
Mäns sjukfrånvaro	2,8	1,8	2,1	2,5	2,2
Andel av sjukfrånvaron som avser frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer	43,6	37,6	22,7	42,0	36,0

*Redovisas ej eftersom statistiken avser färre än fem medarbetare.

Tabell 29 Sjukfrånvaro KB och staten som helhet

Ålder och kön m m	2015	2014	2013	2012	2011
Sjukfrånvaro av tillgänglig arbetstid, KB	4,4	3,2	3,0	3,5	3,5
Sjukfrånvaro av tillgänglig arbetstid, Staten	-	3,4	3,2	3,0	-
Andel långtidssjukfrånvaror, KB	43,6	37,6	22,7	42,0	36,0
Andel långtidssjukfrånvaror, Staten	-	50,7	43,1	45,6	-

Uppgifter om sjukfrånvaron i staten som helhet är hämtade från Statskontorets årliga rapporter om Sjukfrånvaron i staten 2012-2014.

Foto: Jens Östman

Finansiell redovisning

SAMMANSTÄLLNING ÖVER VÄSENTLIGA UPPGIFTER

(tkr)	2015	2014	2013	2012	2011
Låneram Riksgäldskontoret					
Beviljad	72 000	92 000	85 000	65 000	40 000
Utnyttjad	49 676	63 114	61 019	54 355	37 984
Kontokrediter Riksgäldskontoret					
Beviljad	43 000	44 800	32 800	32 800	31 900
Maximalt utnyttjad	8 149	21 873	12 297	14 617	3 304
Räntekonto Riksgäldskontoret					
Ränteintäkter	146	148	314	491	604
Räntekostnader	86	1	5	8	2
Avgiftsintäkter					
<i>Avgiftsintäkter som disponeras</i>					
Beräknat belopp enligt regleringsbrev	0	0	0	0	0
Avgiftsintäkter	5 677	5 382	8 177	7 538	6 396
Övriga avgiftsintäkter	1 100	4 970	0	0	0
<i>Avgiftsintäkter som ej disponeras</i>					
Beräknat belopp enligt regleringsbrev	0	0	0	0	0
Avgiftsintäkter	0	0	0	0	0
Övriga avgiftsintäkter	0	0	0	0	0
Anslagskredit					
Beviljad anslag 16 3:8 ap 1	10 439	10 397	10 204	9 946	9 850
Utnyttjad anslag 16 3:8 ap 1	0	0	951	0	0
Beviljad anslag 17 1:6 ap 2	748	744	728	727	720
Utnyttjad anslag 17 1:6 ap 2	0	25	120	319	0
Anslag					
<i>Ramanslag 16 3:8 ap 1</i>					
Anslagssparande	8 743	7 065	-951	355	-3 678
<i>Ramanslag 17 1:6 ap 2</i>					
Anslagssparande	1 572	-25	-120	-319	754

(tkr)	2015	2014	2013	2012	2011
Bemyndiganden, ej tillämplig					
Personal					
Antalet årsarbetskrafter (st)	305	296	324	333	333
Medelantalet anställda (st)	337	330	340	363	366
Driftkostnad per årsarbetskraft	1 140	1 137	1 034	978	949
Kapitalförändring**					
Årets	0	0	0	0	0
Balanserad	2 225	2 225	2 225	2 225	2 225

** Fr.o.m. år 2009 avräknas anslag kostnadsmässigt och därför blir årets kapitalförändring +/- 0.

RESULTATRÄKNING

(tkr)	Not	2015	2014
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	1	345 578	333 863
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	6 777	10 352
Intäkter av bidrag	3	11 838	10 557
Finansiella intäkter	4	261	158
Summa		364 455	354 930
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	5	-201 836	-189 471
Kostnader för lokaler		-88 726	-89 539
Övriga driftkostnader	6	-57 002	-57 660
Finansiella kostnader	7	-180	-422
Avskrivningar och nedskrivningar		-16 710	-17 838
Summa		-364 455	-354 930
Verksamhetsutfall		0	0
Transfereringar			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag		28 394	28 893
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag		800	35
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag		0	64
Lämnade bidrag	8	-29 194	-28 992
Saldo		0	0
Årets kapitalförändring		0	0

BALANSRÄKNING

(tkr)	Not	2015-12-31	2014-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för utveckling	9	3 939	4 834
Summa		3 939	4 834
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	10	9 679	11 136
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	11	35 984	48 036
Pågående nyanläggningar	12	2 134	1 228
Summa		47 797	60 400
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		641	5 039
Fordringar hos andra myndigheter	13	3 888	4 261
Övriga kortfristiga fordringar	14	24	60
Summa		4 553	9 360
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	15	24 494	23 419
Upplupna bidragsintäkter	16	535	1 406
Summa		25 029	24 825
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	17	-1 973	1 212
Summa		-1 973	1 212
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret		36 648	14 642
Kassa och bank		32	7
Summa		36 680	14 649
SUMMA TILLGÅNGAR		116 025	115 280

(tkr)	Not	2015-12-31	2014-12-31
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital	18		
Statskapital	19	1 259	1 259
Donationskapital		1 688	1 688
Balanserad kapitalförändring		2 225	2 225
Kapitalförändring enligt resultaträkningen		0	0
Summa		5 172	5 172
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	20	564	550
Övriga avsättningar	21	1 863	1 764
Summa		2 427	2 314
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	22	49 676	63 114
Räntekontokredit i Riksgäldskontoret	23	0	0
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	24	23 660	13 022
Leverantörsskulder		13 066	10 017
Övriga kortfristiga skulder	25	2 938	2 632
Depositioner	26	61	59
Summa		89 402	88 844
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	27	15 689	12 514
Oförbrukade bidrag	28	3 335	6 436
Summa		19 024	18 950
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		116 025	115 280

ANSLAGSREDOVISNING

Redovisning mot anslag

Anslag (tkr)	Ingående överförings- belopp	Årets tilldelning enl regleringsbrev	Totalt dispo- nibelt belopp	Utgifter	Utgående överförings- belopp
Uo 16 3:8 Ramanslag Kungl. Biblioteket ap.1 Kungl. Biblioteket (ram)	7 065	347 962	355 027	-346 284	8 743
Uo 17 1:6 Ramanslag Bidrag till regional kulturverksamhet ap.2 Samordning inom biblioteksväsendet	-24	29 917	29 893	-28 320	1 572
Summa	7 041	377 879	384 920	-374 604	10 315

Uo 16 3:8 ap. 1 Kungl. Biblioteket (ramanslag)

Enligt regleringsbrev disponerar KB en anslagskredit på 10 439 tkr. Anslagsbehållning som får disponeras är 3 %.

Villkor för anslag 3:8 ap.1 Kungl. biblioteket

1. Av anslaget ska 10 130 tkr fördelas för kompensationsmedel i samband med fjärrlån. KB har fördelat 10 130 tkr.

2. Av anslaget ska 500 tkr användas för LIBRIS specialdatabas om kvinnoforskning vid Göteborgs universitetsbibliotek.

KB har använt 500 tkr av tilldelad ram.

3. Av anslaget ska 200 tkr användas för det nationella samordningssekretariatet för digitalisering, digitalt bevarande och digitalt tillgängliggörande av kulturarvet. Dessa medel faktureras av och betalas till Riksarkivet.

KB har använt 200 tkr av tilldelad ram.

Uo 17 1:6 Samordning inom biblioteksväsendet

Enligt regleringsbrev disponerar KB en anslagskredit på 748 tkr. Anslagsbehållning som får disponeras är för 2016 (enligt regeringsbeslut 2015-12-17) 1 750 tkr. Normalt får ingen anslagsbehållning disponeras på anslaget.

KB fick 2015-06-25 ett uppdrag att lämna förslag till en nationell biblioteksstrategi och för tillgängliggörandet av e-böcker med en anslagsfinansiering på 5 mnkr. Eftersom arbetet har påbörjats under innevarande år begärde KB att få behålla ett anslagssparande på anslaget, vilket beviljades (se ovan).

Anslagsposten ska användas för att utöva nationell överblick samt främja samverkan och utveckling inom biblioteksområdet i enlighet med 5§ KB:s instruktion.

I detta ansvar ingår bl.a. att fördela bidrag till vissa av biblioteksområdets nationella struktur. Stöd kan också lämnas till vissa utvecklingsinsatser.

I detta ansvar ingår även bl.a. att fördela bidrag till depåbibliotek och Internationella biblioteket.

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR

Redovisningsprinciper

Tillämpade redovisningsprinciper

Kungl. bibliotekets bokföring följer god redovisningssed och förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring (FBF) samt Ekonomistyrningsverket (ESV):s föreskrifter och allmänna råd. Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag (FÅB) samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd.

I enlighet med ESV:s föreskrifter till 10 § FBF tillämpar myndigheten brytdagen den 5 januari. Före brytdatum är periodiseringsgränsen 50 tkr om fakturan avser delar av både 2015 och 2016. Avser fakturan endast 2016 är periodiseringsgränsen 25 tkr. Efter brytdagen har fakturor överstigande 100 tkr bokförts som periodavgränsningsposter.

Kostnadsmässig anslagsavräkning

Semesterdagar som intjänats före år 2009 avräknas fr.o.m. år 2009 anslaget först vid uttaget enligt undantagsbestämmelsen. Utgående balans år 2014, 3 487 tkr, har år 2015 minskat med 633 tkr.

Värderingsprinciper

Anläggningstillgångar

Som anläggningstillgångar redovisas egenutvecklade dataprogram, förvärvade licenser och rättigheter samt maskiner och inventarier som har ett anskaffningsvärde om minst ett halvt prisbasbelopp och en beräknad ekonomisk livslängd som uppgår till lägst tre år. Bärbara datorer kostnadsförs direkt.

Avskrivning sker linjärt över den bedömda ekonomiska livslängden.

Avskrivning under anskaffningsåret sker från den månad tillgången tas i bruk.

Tillämpade avskrivningstider

3 år	Egenutvecklade dataprogram, licenser, rättigheter
3-5 år	Datorer och kringutrustning, individuell bedömning AV-utrustning, individuell bedömning

5 år	Transport/magasinsutrustning Kontorsmaskiner El-tele anläggningar Bokbinderiutrustning Cafeteria/pentryutrustning
10 år	Inredningsinventarier
Max 10 år	Förbättringsutgifter på annans fastighet

Immateriella anläggningstillgångar

För att utgifter för egenutveckling ska aktiveras som en anläggningstillgång krävs att den har ett sammanlagt värde på minst 100 tkr och en ekonomisk livslängd på minst 3 år.

Omsättningstillgångar

Fordringar har tagits upp till det belopp som de efter individuell prövning beräknas bli betalda.

Fordringar i utländsk valuta har värderats till balansdagens kurs.

Monetära fordringar och skulder som är terminssäkrade redovisas med utgångspunkt från den terminssäkrade kursen.

Skulder

Skulderna har tagits upp till nominellt belopp. Skulder i utländsk valuta har värderats till balansdagens kurs.

NOTER

(tkr)

Resultaträkning

	2015	2014
Not 1 Intäkter av anslag		
Intäkter av anslag	345 578	333 863
Summa	345 578	333 863
<p>Summa "Intäkter av anslag" 373 972 tkr (345 578 tkr + 28 394 tkr) medel som erhållits från statens budget skiljer sig från summa "Utgifter" (374 604 tkr) på anslagen Uo 16 3:8 ap 1 och Uo 17 1:6 ap 2. Skillnaden (633 tkr) beror på minskning av semesterlöneskuld som intjänats före år 2009. Denna post har belastat anslaget/anslagen, men inte bokförts som kostnad i resultaträkningen.</p>		
Not 2 Intäkter av avgifter och andra ersättningar		
Intäkter enligt 4 § avgiftsförordningen	5 677	5 382
Övriga intäkter av avgifter och andra ersättningar	1 100	4 970
Summa	6 777	10 352
<p>Övriga intäkter avser medel som erhållits för digitalisering.</p>		
Schibstedt (Aftonbladet 1880-2008; Svd 1884-2008)	1 000	
Studio S	100	
DN		4 429
Dramatens samlingar		541
	1 100	4 970
Not 3 Intäkter av bidrag		
Statliga myndigheter	7 672	6 905
Riksbankens jubileumsfond	2 702	1 796
Övriga länder och internationella org.	424	253
Övriga organisationer och ideella föreningar	453	599
EU:s institutioner och andra EU-länder	587	1 004
Summa	11 838	10 557

Bidrag från statliga myndigheter avser i huvudsak lönebidrag, medel för Swepub och förstudie E-bok samt medel från Vinnova.

Resultaträkning

	2015	2014
Not 4 Finansiella intäkter		
Ränta på räntekonto i Riksgäldskontoret	146	148
Övriga ränteintäkter	3	0
Övriga finansiella intäkter	112	10
Summa	261	158
Not 5 Kostnader för personal		
Lönekostnader (exkl. arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal)	135 549	125 463
Övriga kostnader för personal	66 287	64 008
Summa	201 836	189 471
I ovanstående ingår arvoden till styrelse, kommittéer och ej anställd personal (uppdragstagare)	42	23
Not 6 Övriga driftkostnader		
Reparationer och underhåll	7 927	6 567
Resor, representation, information	4 000	3 006
Köp av varor	13 260	11 375
Köp av tjänster	31 815	36 712
Summa	57 002	57 660
Minskade köp av tjänster jämfört med föregående år beror främst på minskade kostnader för digitalisering (se not 2).		
Not 7 Finansiella kostnader		
Ränta på räntekonto i Riksgäldskontoret	86	1
Ränta på lån i Riksgäldskontoret	0	289
Övriga finansiella kostnader	94	132
Summa	180	422

Under 2015 har den negativa räntan på lån redovisats som en ränteintäkt.

Resultaträkning

	2015	2014
Not 8 Lämnade bidrag		
Fjärrlånekompensation	-10 066	-10 042
Projektstöd	-2 232	-2 622
Övrigt	-2 275	-1 599
Samordning biblioteksväsendet anslag 17 1:6 ap 2	-14 621	-14 729
	29 194	-28 992

I posten övrigt har 500 tkr fördelats till LIBRIS specialdatabas om kvinnoforskning vid Göteborgs universitetsbibliotek. Här finns även 200 tkr till det nationella samordningssekreteriatet för digitalisering, digitalt bevarande och digitalt tillgängliggörande av kulturarvet.

Balansräkning

	2015-12-31	2014-12-31
Not 9 Balanserade utgifter för utveckling		
Ingående anskaffningsvärde (+)	29 408	25 244
Årets anskaffningar (+)	491	4 164
Summa anskaffningsvärde	29 899	29 408
Ingående ackumulerade avskrivningar (-)	-24 574	-22 457
Årets avskrivningar (-)	-1 386	-2 117
Summa ackumulerade avskrivningar	-25 960	-24 574
Utgående bokfört värde	3 939	4 834
Not 10 Förbättringsutgifter på annans fastighet		
Ingående anskaffningsvärde (+)	23 588	18 544
Årets anskaffningar (+)	337	5 044
Summa anskaffningsvärde	23 925	23 588
Ingående ackumulerade avskrivningar (-)	-12 451	-10 704
Årets avskrivningar (-)	-1 795	-1 747
Summa ackumulerade avskrivningar	-14 246	-12 451
Utgående bokfört värde	9 679	11 137

Balansräkning

	2015-12-31	2014-12-31
Not 11 Maskiner, inventarier, installationer m.m.		
Ingående anskaffningsvärde (+)	196 222	190 031
Årets anskaffningar (+)	1 478	6 191
Årets försäljningar/utrangeringar, anskaffningsvärde (-)	0	0
Summa anskaffningsvärde	197 700	196 222
Ingående ackumulerade avskrivningar (-)	-148 186	-134 213
Årets avskrivningar (-)	-13 531	-13 973
Årets försäljningar/utrangeringar, avskrivningar (+)	0	0
Summa ackumulerade avskrivningar	-161 717	-148 186
Utgående bokfört värde	35 984	48 036
varav finansiell leasing	0	0
Not 12 Pågående nyanläggningar		
Ingående anskaffningsvärde (+)	1 228	783
Årets anskaffningar (+)	2 134	1 228
Färdigställda anläggningar (-)	-1 228	-783
Utgående bokfört värde	2 134	1 228
I denna not redovisas anskaffningar som inte är driftsatta.		
Not 13 Fordringar hos andra myndigheter		
Fordran ingående mervärdesskatt	3 575	3 568
Kundfordringar hos andra myndigheter	313	693
Summa	3 888	4 261
Not 14 Övriga kortfristiga fordringar		
Fordringar hos anställda	24	60
Summa	24	60
Not 15 Förutbetalda kostnader		
Förutbetalda hyreskostnader	21 386	21 218
Övriga förutbetalda kostnader	3 109	2 201
Summa	24 494	23 419

Jämförelsetalen för 2014 är justerade.

Balansräkning

	2015-12-31	2014-12-31
Not 16 Upplupna bidragsintäkter		
Inomstatliga	153	493
Utomstatliga	382	913
Summa	535	1 406
Not 17 Avräkning med statsverket		
Anslag i icke räntebärande flöde		
Ingående balans	4 790	2 843
Redovisat mot anslag (+)	28 320	24 705
Medel hänförliga till transfereringar m.m. som betalats till icke räntebärande flöde (-)	-29 194	-22 758
Fordringar (+)/Skulder (-) avseende anslag i icke räntebärande flöde	3 916	4 790
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	-7 065	951
Redovisat mot anslag (+)	346 284	338 553
Anslagsmedel som tillförts räntekonto (-)	-347 962	-346 569
Återbetalning av anslagsmedel (+)	0	0
Fordringar (+)/Skulder (-) avseende anslag i räntebärande flöde	- 8 743	-7 065
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
Ingående balans (+)	3 487	3 988
Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln(-)	-633	-501
Fordran (+) avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	2 854	3 487
Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto		
Ingående balans	0	0
Inbetalningar i icke räntebärande flöde (+)	0	0
Utbetalningar i icke räntebärande flöde (-)	-29 194	-22 758
Betalningar hänförliga till anslag och inkomstitlar (+/-)	29 194	22 758
Övriga fordringar (+)/skulder (-) på statens centralkonto	0	0
Summa Avräkning med statsverket	-1 973	1 212

Balansräkning

	2015-12-31	2014-12-31
Not 18 Myndighetskapital (redovisas sist i avsnittet)		
Not 19 Statskapital		
Varav statskapital utan avkastningskrav	1 259	1 259
Utgående balans	1 259	1 259
Not 20 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser		
Ingående avsättning	550	511
Årets pensionskostnad (+)	399	603
Årets pensionsutbetalningar (-)	-385	-564
Utgående avsättning	564	550
Not 21 Övriga avsättningar		
Kompetensväxlings- och kompetensutvecklingsåtgärder		
Ingående balans	1 764	1 536
Årets förändring	99	228
Utgående balans	1 863	1 764
Not 22 Lån i Riksgäldskontoret		
Avser lån för investeringar i anläggningstillgångar.		
Ingående balans	63 114	61 019
Under året nyupptagna lån	3 539	20 097
Årets amorteringar	-16 977	-18 002
Utgående balans	49 676	63 114
Beviljad låneram enligt regleringsbrev	72 000	92 000

KB investeringskostnader kopplade till lagringsbehovet fortsätter att minska, vilket har en långsiktig positiv effekt på KB:s behov av låneram. Under 2015 har flertal investeringar omprioriterats eller flyttats fram i tiden, en orsak är pågående utredning för att effektivisera våra lokalytor och magasin.

Balansräkning

	2015-12-31	2014-12-31
Not 23 Räntekontokredit i Riksgäldskontoret		
Beviljad räntekontokredit i Riksgäldskontoret enligt regleringsbrevet	43 000	44 800
Utgående skuld på räntekontot	0	0
Summa	0	0
<p>Räntekontokrediten används främst vid redovisning av EU-moms för den nationella licensverksamheten i början av året. Denna verksamhet omsätter ca 317 mnkr.</p>		
Not 24 Kortfristiga skulder till andra myndigheter		
Utgående mervärdesskatt	416	496
Arbetsgivaravgifter	3 476	3 181
Leverantörsskulder andra myndigheter	19 768	9 327
Övrigt	0	18
Summa	23 660	13 022
<p>Leverantörsskulder andra myndigheter har ökat eftersom hyresfakturan till SFV betalades efter årsskiftet (till skillnad från året innan).</p>		
Not 25 Övriga kortfristiga skulder		
Personalens källskatt	2 900	2 593
Övrigt	38	39
Summa	2 938	2 632
Not 26 Depositioner		
Utomstatliga depositioner	61	59
Summa	61	59
<p><i>Varav som regleras efter mer än tolv månader</i></p>		
	0	0
Not 27 Upplupna kostnader		
Upplupna semesterlöner inklusive sociala avgifter	11 414	11 673
Övriga upplupna löner inklusive sociala avgifter	3 821	478
Övriga upplupna kostnader	454	363
Summa	15 689	12 514

Balansräkning**2015-12-31** **2014-12-31**

Upplupna löner avser retroaktiv lön och omställningsåtgärder.

Not 28 Oförbrukade bidrag

Bidrag som erhållits från annan statlig myndighet	1 512	4 216
Bidrag som erhållits från icke-statliga organisationer eller privatpersoner	1 823	2 220
Donationer		0
Summa	3 335	6 436

varav bidrag från statlig myndighet som förväntas tas i anspråk:

inom tre månader	2 273	1 114
mer än tre månader till ett år	1 062	3 102
mer än ett år till tre år	0	0
mer än tre år	0	0
Summa	3 335	4 216

Not 18	Myndighetskapital	Statskapital	Donationskapital	Balanserad kapitalförändring Försäkringsersättning	Summa
	Utgående balans 2014	1 259	1 688	2 225	4 877
	Ingående balans 2015	1 259	1 688	2 225	5 172
	Erhållna donationer				
	Summa årets förändringar	0	0	0	0
	Utgående balans 2015	1 259	1 688	2 225	5 172

Insynsrådet 2015

Arvodesuppgifter samt riksbibliotekariens ersättning/andra förmåner avser 2015.

Gunilla Herdenberg, riksbibliotekarie, Kungl. biblioteket (ordf.)

Ersättning och andra förmåner: 1 123 202 kr

Uppdrag: Styrelseledamot Högskolan i Borås, Styrelseledamot Stiftelsen

Föremålsvård i Kiruna

Jan-Erik Billinger, avdelningschef, Svenska Filminstitutet

Arvode från KB: 2 925kr

Uppdrag: Styrelseledamot (ordf.) för Stiftelsen Ingmar Bergman

Martin Bjersby, förste arkivarie, Riksarkivet

Arvode från KB: 2 925 kr

Uppdrag: Styrelseledamot i Arbetarrörelsens arkiv och bibliotek (ARAB)
(stiftelse)

Lars Burman, överbibliotekarie, Uppsala universitet

Arvode från KB: 3 900 kr

Uppdrag: Styrelseledamot Sveriges Television AB, styrelseledamot Zornmuseet,
Mora, Forsknings- och programrådet, Nordiska Afrikainstitutet, Uppsala
Styrelseledamot (ordf.) Stiftelsen Värmlands nations studenthem; Styrelseledamot
(ordf.) Stiftelsen Uddeholms aktiebolags stipendiefond

Kristina Fjelkestam, professor i genusvetenskap, Stockholms universitet.

Arvode från KB: 1 950 kr

Kristina Hedberg, regionbibliotekarie, Biblioteksutveckling Blekinge Kronoberg

Arvode från KB: 2 925 kr

Henrik Summanen, antikvarie, Riksantikvarieämbetet

Arvode från KB: 3 900 kr

Uppdrag: Styrelseledamot i Alternativ AB

Astrid Söderbergh Widding, rektor Stockholms universitet

Arvode från KB: 2 925 kr

Uppdrag: Styrelsen för Stockholms universitet, Styrelseledamot Stockholm
Environment Institute, Sveriges Universitets- och högskoleförbund, Vetenskap &
Allmänhet

Catta Torhell, överbibliotekarie, Linnéuniversitetet

Arvode från KB: 2 925 kr

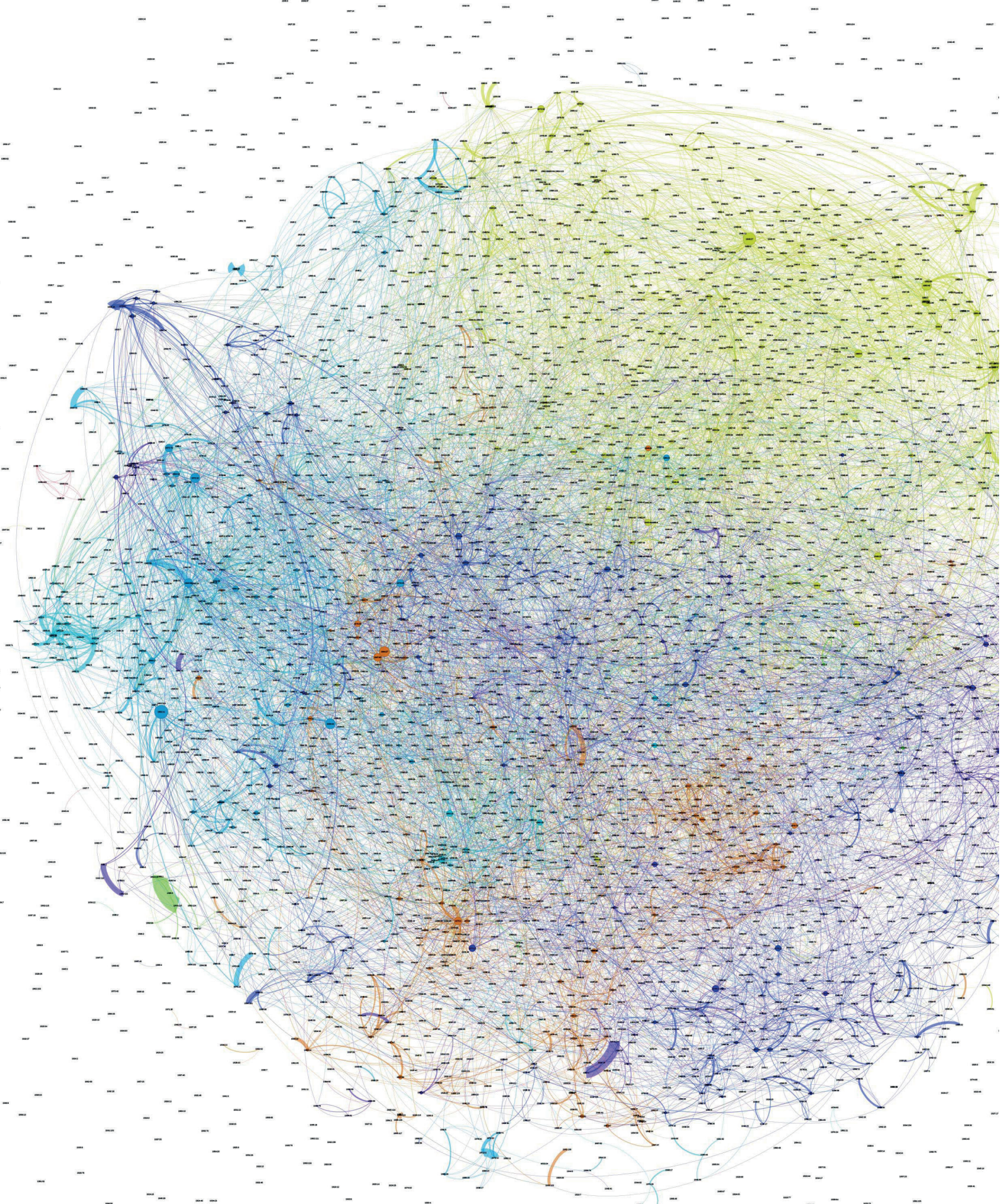
Uppdrag: Styrgruppen för BIBSAM-konsortiet

Årsredovisningens undertecknande

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Stockholm 2016-02-22

Gunilla Herdenberg
Riksbibliotekarie

National Library
of Sweden